

**ЗВІТ
ДЕРЖАВНОГО КОМІТЕТУ ФІНАНСОВОГО
МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ
ЗА 2010 РІК**

м. Київ

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Про Держфінмоніторинг	4
2. Розвиток законодавчої бази з питань протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму	7
3. Статистика отриманих повідомлень	9
3.1. <i>Загальна динаміка отриманих повідомлень</i>	9
3.2. <i>Динаміка отриманих повідомлень в розрізі суб'єктів первинного фінансового моніторингу</i>	10
4. Аналітична діяльність	14
4.1. <i>Процес аналізу інформації</i>	14
4.2. <i>Схеми відмивання. Типології</i>	17
5. Узагальнені матеріали	39
5.1. <i>Розгляд правоохоронними органами узагальнених матеріалів</i>	39
5.2. <i>Приклади вироків судів</i>	44
6. Інформаційні системи Держфінмоніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму	46
6.1. <i>Єдина державна інформаційна система фінансового моніторингу ЄІС ФМ</i>	46
6.2. <i>Корпоративна система ФІННЕТ</i>	47
7. Діяльність регіональних відділів Держфінмоніторингу	48
8. Міжвідомча взаємодія	49
8.1. <i>Взаємовідносини з регуляторами та іншими державними органами</i>	52
8.2. <i>Координація дій суб'єктів первинного фінансового моніторингу</i>	53
8.3. <i>Методичне забезпечення, навчання суб'єктів первинного фінансового моніторингу</i>	55
9. Навчально-методичний центр Держфінмоніторингу	56
10. Міжнародне співробітництво	56
10.1. <i>Робота з міжнародними організаціями</i>	56
10.2. <i>Співробітництво з FATF</i>	57
10.3. <i>Співробітництво з Егмонтською групою</i>	57
10.4. <i>Співробітництво з Радою Європи/Європейською комісією</i>	58
10.5. <i>Співробітництво з Євразійською групою</i>	59
10.6. <i>Інші міжнародні заходи</i>	59
10.7. <i>Надання технічної допомоги іншим ПФР</i>	60
10.8. <i>Обмін інформацією з ПФР</i>	61
11. Плани на 2011 рік. Перспективи розвитку	63

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Державний комітет фінансового моніторингу України, а нині відповідно до Указу Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» (№1085/2010 від 9 грудня 2010 року) – Державна служба фінансового моніторингу України, пропонує до Вашої уваги щорічний звіт про реалізовані заходи і результати діяльності в 2010 році.

Заявлений Президентом України Новий курс економічних реформ став дієвим імпульсом для відчутного покращення нашої роботи. Базуючись на прийнятому Верховною Радою України Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», а також своєчасно і якісно реагуючи на рекомендації FATF і Комітету експертів Ради Європи, що здійснюють оцінку заходів по протидії відмиванню брудних коштів, - нам вдалося максимально посилити протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

У звітному періоді Держфінмоніторинг забезпечив функціонування єдиної державної інформаційної системи, збирання, оброблення та аналіз інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу.

В 2010 році Держфінмоніторинг працював у тісному контакті як з іншими державними органами, так і громадськими організаціями учасників ринку фінансових послуг.

На необхідному рівні здійснювалася співпраця, взаємодія та інформаційний обмін з державними органами, компетентними органами іноземних держав та міжнародними організаціями в зазначеній сфері.

За звітний період відбувалася оптимізація організаційної структури Держфінмоніторингу та забезпечувалася перепідготовка та підвищення кваліфікації суб'єктів первинного фінансового моніторингу та спеціалістів органів державної влади, відповідальних за проведення фінансового моніторингу в Україні.

Державна служба фінансового моніторингу України і надалі буде на високому організаційному й професійному рівні виконувати передбачені функції, діяти в режимі максимальної підтримки національної безпеки та зміцнення авторитету України.

З повагою

Голова Державної служби фінансового моніторингу України

С.Г. ГУРЖІЙ

1. Про Держфінмоніторинг

Боротьба з відмиванням коштів для кожної держави є питанням національної безпеки.

До початку нового століття Україна не мала належної системи боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму. Вона лише частково відповідала окремим Рекомендаціям Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF).

Саме стандарти FATF стали основою для вдосконалення національного законодавства багатьох країн.

Взявши на себе зобов'язання створити правові підстави для реалізації встановлених стандартів та привести фінансову систему у відповідність до міжнародних вимог, Україна активно включилась у побудову світової системи боротьби з відмиванням грошей, або фінансуванням тероризму.

В розвиток взятих перед міжнародною спільнотою та безпосередньо перед FATF зобов'язань в січні 2002 року Урядом України було створено ключовий елемент цієї системи, її координуючий орган – підрозділ фінансової розвідки, спочатку як Державний департамент, потім як Державний комітет фінансового моніторингу України, а згодом і Державну службу фінансового моніторингу України. Це стало початком побудови системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Відповідно до Указу Президента України від 09.12.2010 № 1085 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» Державний комітет фінансового моніторингу України реорганізовано у Державну службу фінансового моніторингу України, яка посідає центральне місце в системі запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Служба діє як національний центр фінансової розвідки з відповідними повноваженнями органу такого типу та є так званим «буфером» у загальнодержавній системі протидії відмиванню коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, до якої також належать фінансові установи, спеціально визначені суб'єкти первинного фінансового моніторингу контрольні державні органи та правоохоронні структури.

Перші виступають як джерела інформації про фінансові операції, другі здійснюють нагляд і регулювання у відповідній сфері, треті працюють за фактами виявлених порушень. Фінансова розвідка збирає та аналізує інформацію про операції, які викликають підозри, і за необхідності направляє її до правоохоронних органів.

Роль Держфінмоніторингу полягає в тому, що він відпрацьовує отримані повідомлення і передає відповідним правоохоронним органам узагальнені

матеріали у разі наявності підозр щодо відмивання коштів або фінансування тероризму.

Тобто, специфіка роботи полягає у веденні активного процесу відслідковування можливих фактів відмивання «брудних» коштів або фінансування тероризму.

Держфінмоніторинг входить до системи фінансового моніторингу як суб'єкт державного фінансового моніторингу.

Відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» Держфінмоніторинг є центральним органом виконавчої влади з питань фінансового моніторингу, який забезпечує здійснення державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму і координацію діяльності державних органів у цій сфері.

Фінансування видатків Держфінмоніторингу в 2010 році здійснювалося з державного бюджету в межах, затверджених Законом України «Про Державний бюджет України на 2010 рік» бюджетних асигнувань.

У 2010 році відповідно до отриманих з державного бюджету асигнувань Держфінмоніторингом були здійснені видатки в сумі 37 066,7 тис. грн. Структура використання вказаних коштів наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

**Структура використання бюджетних асигнувань
Держфінмоніторингу в 2010 році**

Напрямок витрат	Сума, в тис. грн.
Виплата заробітної плати та нарахувань на неї	28 835,6
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2 471,2
Оплата видатків на відрядження	199,7
Утримання Навчально-методичного центру Держфінмоніторингу України	1 485,5
Інші видатки для забезпечення діяльності та функціонування Державної інформаційної та інформаційно-аналітичної системи Держфінмоніторингу України	4 074,7
Разом	37 066,7

Штатна чисельність Держфінмоніторингу становить **338** осіб, у тому числі **71** – в регіонах.

З метою оптимізації структури та розподілу функцій регіональних підрозділів на виконання доручення Президента України від 29.06.2010

№1-1/1377, у серпні 2010 року було змінено структуру Держфінмоніторингу в межах встановленої граничної чисельності. Зміна структури передбачала проведення реорганізації регіональних підрозділів Держфінмоніторингу на основі переходу від обласного принципу організації (у областях та АР Крим) до територіально-функціонального, внаслідок чого було утворено 7 регіональних відділів у ключових регіонах країни:

- Центральний регіональний відділ, м. Київ (охоплює м. Київ, Київську, Вінницьку, Житомирську, Черкаську, Чернігівську області);
- Західний регіональний відділ, м. Львів (охоплює Львівську, Закарпатську, Івано-Франківську, Чернівецьку, Тернопільську, Хмельницьку, Рівненську, Волинську області);
- Південний регіональний відділ, м. Одеса (охоплює Одеську, Миколаївську, Херсонську, Кіровоградську області);
- Північно-східний регіональний відділ, м. Харків (охоплює Харківську, Сумську, Полтавську області);
- Південно-східний регіональний відділ, м. Дніпропетровськ (охоплює Дніпропетровську, Запорізьку області);
- Східний регіональний відділ, м. Донецьк (охоплює Донецьку, Луганську області);
- Кримський регіональний відділ, м. Сімферополь (охоплює АР Крим, м. Севастополь).

Станом на 31 грудня 2010 року у Держфінмоніторингу фактично працювало **279** працівників, з них: **224** – в центральному апараті, **55** – в регіонах. Динаміка фактичної чисельності працівників Держфінмоніторингу у 2005-2010 роках наведена у діаграмі 1:

Діаграма 1

За статтю в Держфінмоніторингу працює: **140** осіб – чоловіків та **139** - жінок. Серед керівного складу – **43** чоловіки та **34** жінки.

Середній вік працівників Держфінмоніторингу складає **37** років.

Всього – 279 осіб, середній вік – 37 років:

 - 50% - 50 %

Кадровий склад Держфінмоніторингу сформовано з висококваліфікованих спеціалістів, які мають вищу освіту.

Призначення осіб для роботи в Держфінмоніторингу здійснюється шляхом конкурсного відбору відповідно до затвердженого Положення про проведення конкурсу. Інформація щодо проведення конкурсу та його умови друкується в засобах масової інформації, а також розміщується на Веб-сайті Держфінмоніторингу.

Протягом 2010 року в Держфінмоніторингу було проведено **5** засідань конкурсних комісій на заміщення вакантних посад державних службовців, у конкурсі прийняли участь **88** осіб. За результатами конкурсу були призначені **68** осіб. Поряд з цим, за результатами стажування, з інших державних органів до Держфінмоніторингу було переведено **4** особи, **1** особу прийнято з кадрового резерву.

З метою набуття практичного досвіду, перевірки професійного рівня, а також просування по службі в Держфінмоніторингу проводиться стажування державних службовців, за підсумками якого **63** працівники Держфінмоніторингу були переведені на вищі посади.

2. Розвиток законодавчої бази з питань протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму

В 2010 році відбулись суттєві зміни в національному законодавстві з питань запобігання протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. 18 травня 2010 року Верховною Радою було прийнято Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», який набрав чинності 21 серпня 2010 року. Нова редакція Закону врахувала як останні зміни в Сорока Рекомендаціях FATF і рекомендації Спеціального комітету Ради Європи MONEYVAL, так і досвід роботи національної системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму в 2003-2010 роках.

Основними нововведеннями Закону є:

- зниження трирічного порогу предикатного злочину, що передує (легалізації) відмиванню доходів, до одного року;
- розширення переліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу та відповідного переліку суб'єктів державного фінансового моніторингу;
- запровадження нового підходу щодо управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму з урахуванням результатів ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта;
- збільшення порогу обов'язкового фінансового моніторингу з 80 тис. грн. до 150 тис. грн.;
- запровадження механізму зупинення фінансових операцій пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму;
- надання права суб'єкту первинного фінансового зупиняти проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, щодо якої застосовано міжнародні санкції;
- посилення відповідальності за невиконання вимог законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

З метою реалізації вимог Закону було розроблено та прийнято такі нормативно правові акти:

- 7 постанов Кабінету Міністрів України;
- 18 наказів Держфінмоніторингу;
- 8 спільних наказів Держфінмоніторингу та інших державних органів;
- 18 актів інших державних органів.

Разом з іншими учасниками національної системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму Держфінмоніторингом розроблено Стратегію розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму на період до 2015 року. Стратегія концептуально визначає:

- а) ключові принципи державної політики;
- б) базові цілі;
- в) основні напрями стратегічного аналізу стану фінансової системи з метою виявлення загроз національній безпеці країни;

г) завдання та механізми протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

д) формування загальнодержавної багатоджерельної аналітичної інформації, що дає змогу своєчасно виявляти, перевіряти і розслідувати злочини, пов'язані з відмиванням коштів та іншими незаконними фінансовими операціями.

3. Статистика отриманих повідомлень

3.1. Загальна динаміка отриманих повідомлень

Згідно із Законом, фінансові посередники подають до Держфінмоніторингу інформацію про фінансові операції, які відповідно до законодавства підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу або щодо яких є підозри у причетності до відмивання коштів або фінансування тероризму.

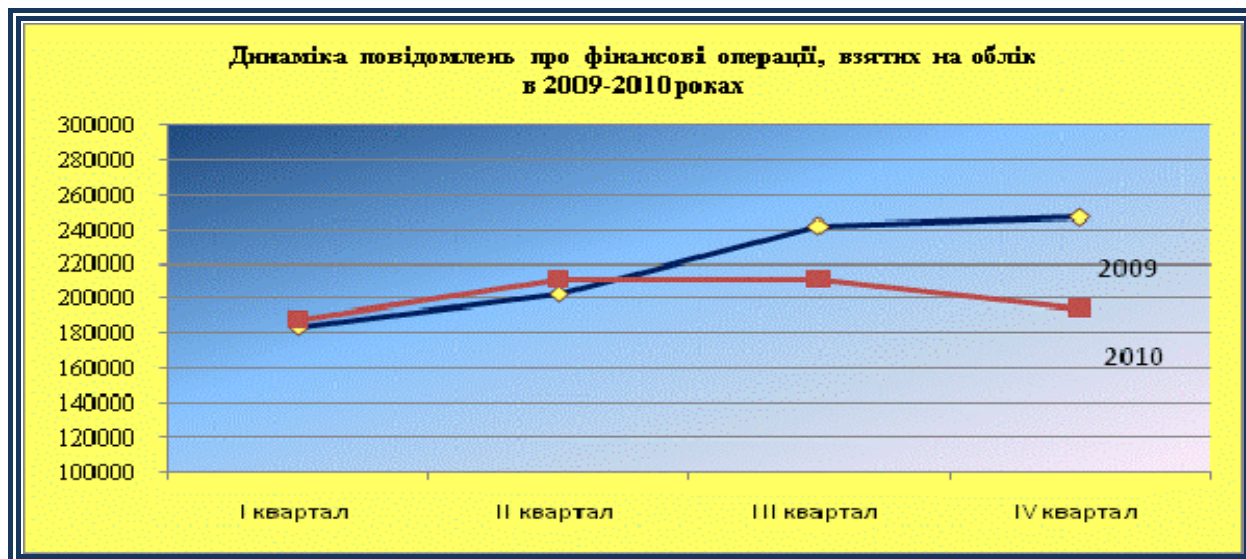
Всього з початку експлуатації інформаційно-аналітичної системи Держфінмоніторингу отримано та оброблено **6 471 299 повідомлень** про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, з яких **819 542 повідомлень** протягом 2010 року (рис. 3.1).

Рис. 3.1

Слід відмітити, що у 2010 році кількість отриманих Держфінмоніторингом повідомлень про фінансові операції зменшилась на 9,39 % у порівнянні з минулим роком, що пояснюється збільшенням з 21.08.2010 порогової суми обов'язкового фінансового моніторингу (рис. 3.2).

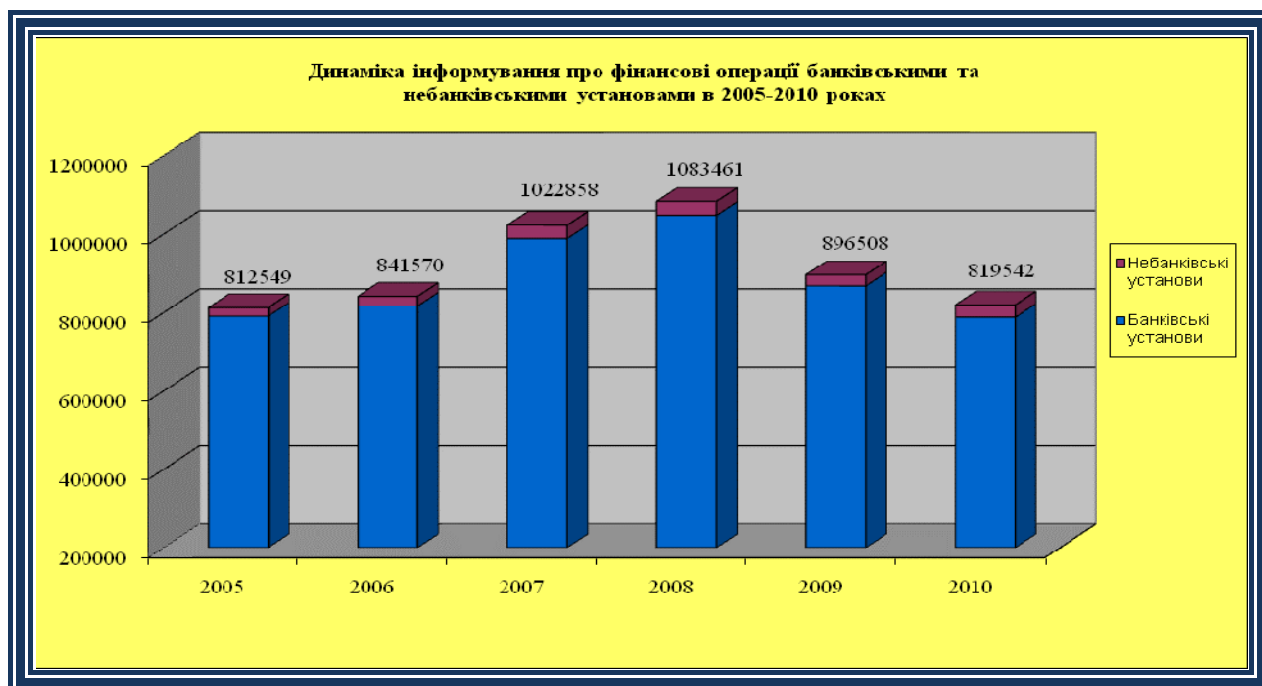
Рис. 3.2

3.2. Динаміка отриманих повідомлень в розрізі суб'єктів первинного фінансового моніторингу

Найбільш активними в системі звітування, в розрізі суб'єктів первинного фінансового моніторингу, є банківські установи, які надсилають основну частину повідомлень про операції, що підлягають фінансовому моніторингу. Протягом 2010 року від банківських установ було отримано 96,14 % (рис. 3.3).

Рис. 3.3

Також слід зазначити, що питома вага помилок у повідомленнях, як у попередніх роках, зберігає тенденцію до зниження та складає лише 1,6 % від

загальної кількості отриманих Держфінмоніторингом у 2010 році повідомлень про фінансові операції.

Кількість повідомлень, що подавались банківськими і небанківськими установами в розрізі типів подання повідомлень станом на 01.01.2011 року

Тип установи	Кількість повідомлень в електронному вигляді	Кількість повідомлень в паперовому вигляді
Банківські установи	787 912	–
Небанківські установи	26 862	4768

У 2010 році кількість повідомлень про фінансові операції, що були отримані Держфінмоніторингом від небанківських установ в електронному вигляді збільшилась порівняно з 2009 роком на 20,6% та складає 84,9 % від загальної кількості поданих до Держфінмоніторингу зазначеною категорією суб'єктів первинного фінансового моніторингу повідомлень.

Серед небанківських установ найбільш активним у поданні повідомлень є страховий сектор. Питома вага таких повідомлень у загальному обсязі взятих на облік повідомлень про фінансові операції, що надійшли до Держфінмоніторингу від небанківського сектору склала 78,69 % (рис. 3.4).

Питома вага повідомлень у загальному обсязі взятих на облік повідомлень про фінансові операції, що надійшли до Держфінмоніторингу від небанківського сектору протягом 2010 року

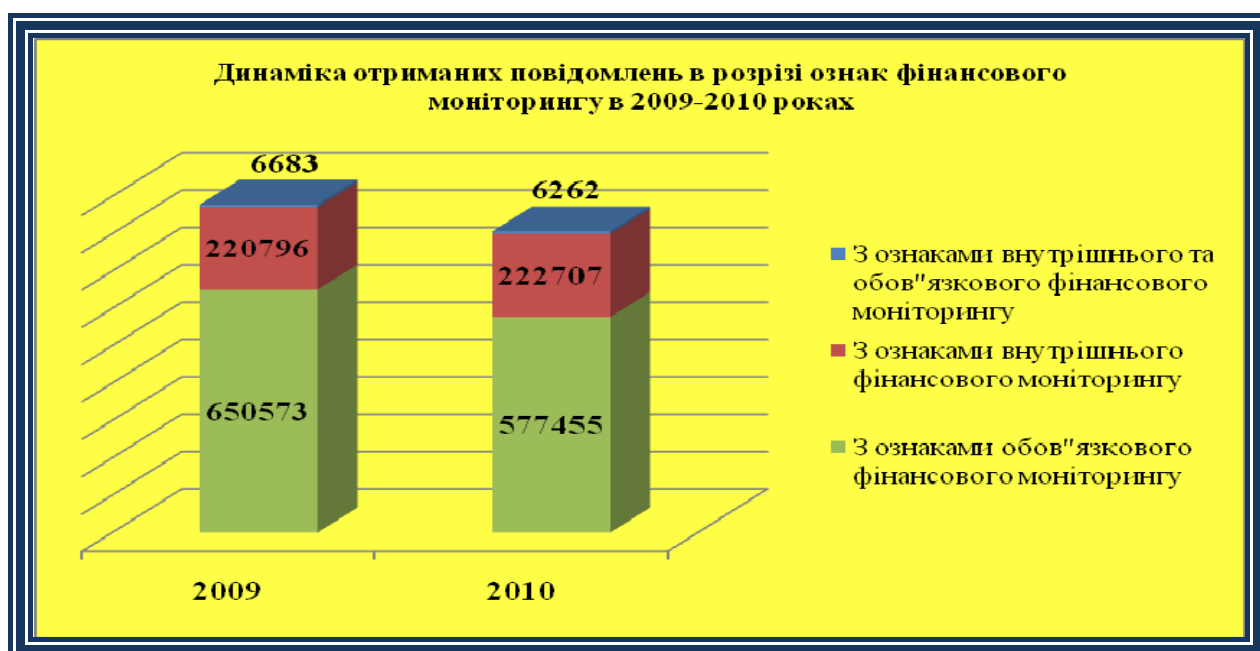
Тип установи	Кількість	Питома вага
Страхові установи	23 403	78,69 %
Торговці цінними паперами	1 147	3,86 %
Компанії з управління активами	1 012	3,40 %
Торговці-зберігачі	835	2,81 %
Інші професійні учасники ринку цінних паперів	904	3,04 %
Страхові брокери	449	1,51 %
Юридичні особи, які проводять лотереї	366	1,23 %
Інші суб'єкти первинного фінансового моніторингу	1 624	5,46 %

Розподіл прийнятих на облік в звітному році повідомлень в розрізі ознак фінансового моніторингу має такий вигляд (рис. 3.5):

- за ознаками обов'язкового моніторингу – 71,6% (577 455);
- за ознаками внутрішнього моніторингу – 27,6% (222 707);
- за ознаками обов'язкового та внутрішнього моніторингу – 0,8% (6 262).

Рис.3.5

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 6 Закону суб'єкти первинного фінансового моніторингу зобов'язані стати на облік у Держфінмоніторингу.

Станом на 01.01.2011 на облік у Держфінмоніторингу стали 6 404 суб'єктів первинного фінансового моніторингу(рис. 3.6).

**Питома вага суб'єктів первинного фінансового моніторингу,
що стали на облік в Держфінмоніторингу станом
на 01.01.2011 року (рис. 3.6)**

Тип суб'єкта первинного фінансового моніторингу	К-сть	Питома вага
Банківські установи*	176	2,75%
Учасники ринку фінансових послуг	2117	31,48%
Професійні учасники ринку цінних паперів	1491	23,28%
Товарні біржі	251	3,92%
Оператори поштового зв'язку	4	0,06%
Спеціально визначені суб'єкти первинного фінансового моніторингу	2466	38,51%

* дані без урахування відокремлених підрозділів

Рис. 3.6

4. Аналітична діяльність

4.1. Процес аналізу інформації

Держфінмоніторинг, відповідно до своїх повноважень, здійснює збирання, оброблення та аналіз інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму.

Інформація для аналізу надходить з наступних джерел:

- суб'єкти фінансового моніторингу;
- суб'єкти державного фінансового моніторингу;
- правоохоронні органи;
- інші державні органи;
- фінансові розвідки інших країн;
- відкриті джерела (Інтернет, комерційні бази даних).

Держфінмоніторингом здійснюється комплексний аналіз отриманої інформації та виявлених фінансових потоків в різних секторах фінансового ринку.

Процес відбору інформації для аналізу в Держфінмоніторингу максимально автоматизований, що дозволяє зменшити вплив суб'єктивних оцінок на прийняття рішень.

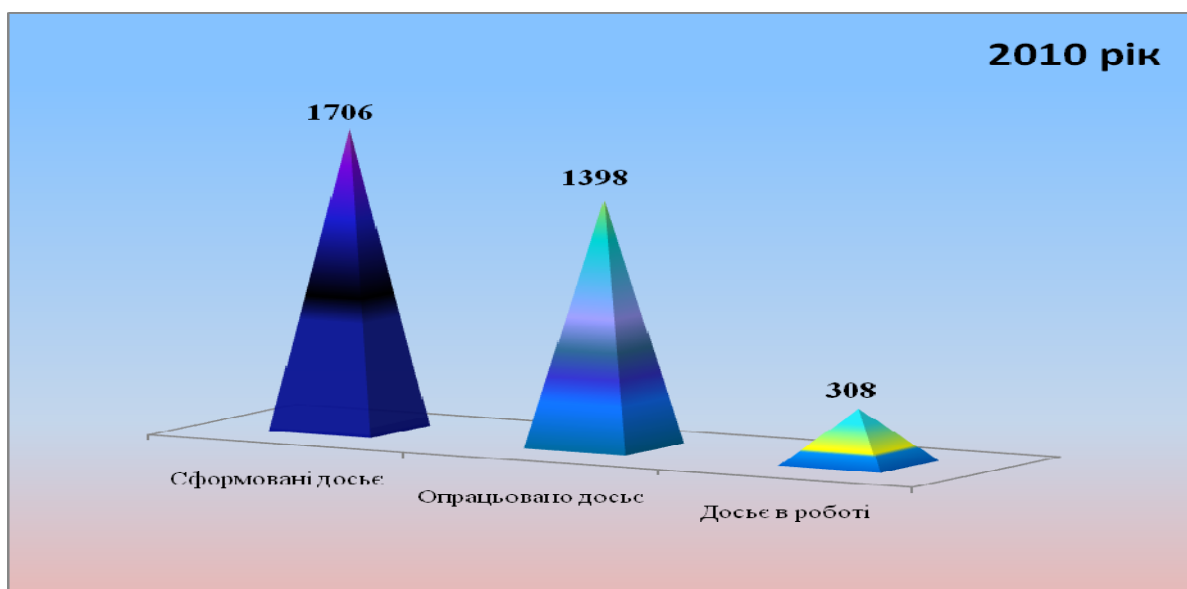
В Держфінмоніторингу впроваджене новітнє програмне забезпечення для проведення аналізу інформації, отриманої від її надавачів, розроблені та постійно оновлюються процедури аналізу вхідних повідомлень.

Первинна аналітична обробка інформації здійснюється в закритому аналітичному сегменті Єдиної інформаційної системи фінансового моніторингу.

Всі отримані повідомлення, що попадають у сховище Держфінмоніторингу, розділяються за ступенями ризику та здійснюється їх тактичний та оперативний аналіз з урахуванням всієї наявної інформації. За результатами такого аналізу заводяться досьє для проведення фінансового розслідування.

В рамках досьє здійснюється ґрунтовний аналіз на предмет виявлення підстав вважати, що фінансова операція може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, або фінансування тероризму чи підозр у вчиненні іншого діяння, визначеного Кримінальним кодексом України.

Протягом звітного періоду для активної роботи було відібрано **188 857** повідомлень, що стали базою для формування **1 706** досьє.

За результатами подальшого аналізу до правоохоронних органів передано **667** узагальнених та додаткових узагальнених матеріалів.

Аналіз отриманих повідомлень здійснюється на підставі додаткової інформації. Законом передбачено новий інструмент отримання такої інформації - відстеження (моніторинг) фінансових операцій.

З метою його реалізації Держфінмоніторингом розроблено та зареєстровано в Міністерстві юстиції України необхідні нормативно-правові акти.

Розроблені документи визначають процедуру надання суб'єктом первинного фінансового моніторингу, крім спеціально визначеного (далі - суб'єкт), на запит Держфінмоніторингу інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу, а також форму, зміст та спосіб відправлення запиту про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій та отримання інформації на такий запит.

Інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подається до Держфінмоніторингу у вигляді повідомлень.

Протягом звітного періоду Держфінмоніторингом підготовлено **71** запит на відстеження (моніторинг) фінансових операцій до суб'єктів первинного фінансового моніторингу щодо 71 учасника фінансових операцій

Відповідно до пункту 17 частини другої статті 6, частин другої, третьої, п'ятої статті 17 та частини п'ятої статті 22 Закону та з метою визначення процедури зупинення фінансових операцій, стосовно яких є підозра, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, чи щодо яких застосовані міжнародні санкції було затверджено Порядок прийняття Держфінмоніторингом рішення про зупинення фінансових операцій.

Відповідно до розробленого Порядку визначено процедуру прийняття Держфінмоніторингом відповідних рішень та доручень.

Так, рішення та доручення надаються та приймаються:

– щодо зупинення/поновлення суб'єктом первинного фінансового моніторингу проведення або забезпечення моніторингу фінансової операції відповідної особи на виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави - відповідно до частини п'ятої статті 22 Закону;

– про подальше зупинення фінансової операції - у випадках, встановлених частинами другою та п'ятою статті 17 Закону;

– про зупинення видаткових операцій за рахунками клієнтів (осіб) - відповідно до частин третьої та п'ятої статті 17 Закону;

– про скасування свого рішення щодо зупинення видаткових операцій - відповідно до частини п'ятої статті 17 Закону.

Протягом звітного періоду Держфінмоніторингом направлено до СПФМ **20** рішень та **2** доручення про зупинення проведення фінансових операцій, зокрема:

1 рішення - в порядку частини 2 статті 17 Закону;

7 рішень - в порядку частини 3 статті 17 Закону;

12 рішень - в порядку частини 5 статті 17 Закону;

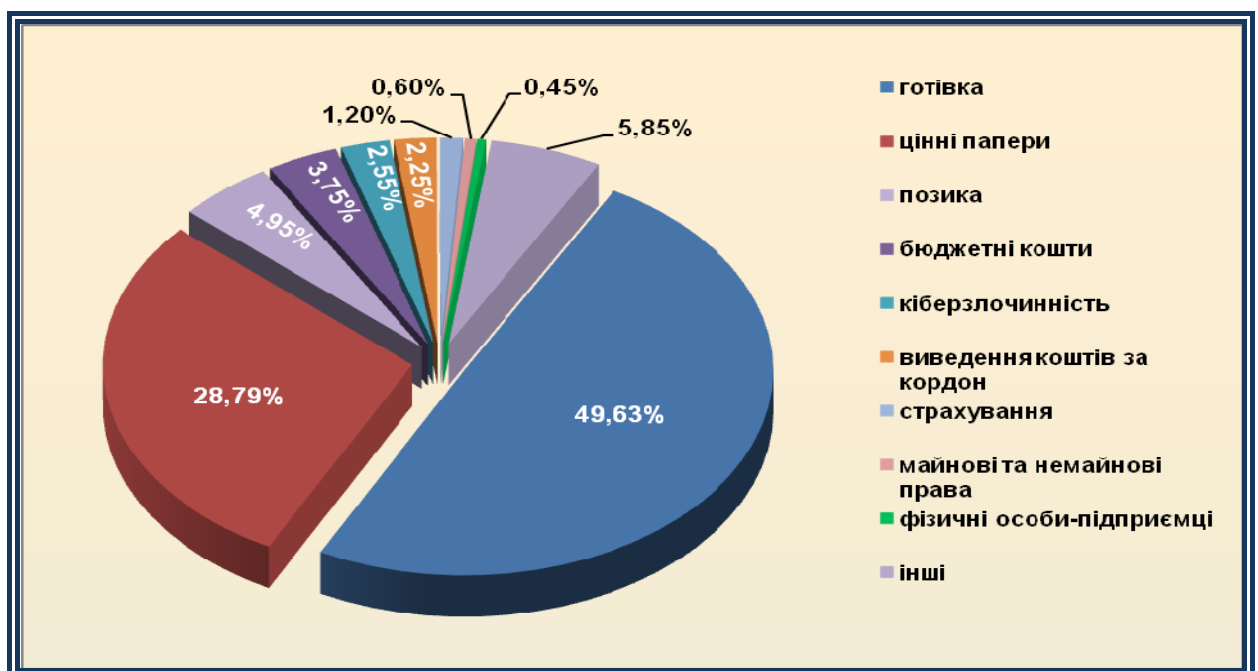
2 доручення - в порядку частини 5 статті 22 Закону.

4.2.Схеми відмивання. Типології

У 2010 році залишились основними об'єктами уваги такі напрямки:

- фінансові операції, пов'язані з діяльністю «конвертаційних центрів» (зняттям готівкових коштів) через банківські установи України;
- фінансові операції, пов'язані з розрахунками, проведеними за готівку фізичними особами – підприємцями;
- фінансові операції, пов'язані з використанням цінних паперів, як фінансового інструменту, при проведенні фінансових операцій;
- фінансові операції, пов'язані з використанням фінансової допомоги/позики, як фінансового інструменту, при проведенні фінансових операцій;
- фінансові операції, пов'язані з бюджетними коштами та іншими державними активами;
- фінансові операції, які пов'язані із викраденням коштів за допомогою електронного шахрайства;
- фінансові операції, пов'язані з перерахуванням грошових коштів за кордон, стосовно яких виявлено підозри щодо незаконного їх перерахування;
- фінансові операції, пов'язані з інвестиційною та страховою діяльністю;
- фінансові операції, пов'язані з використанням майнових та немайнових прав;
- фінансові операції, пов'язані із залученням коштів громадян.

Питома вага напрямків у складі узагальнених матеріалів, що є основними об'єктами уваги

Далі більш детально зупинимось на кожному з напрямків та приведемо приклади найбільш типових схем відмивання.

Залишаються найбільш поширеними фінансові операції, пов'язані з діяльністю «конвертаційних центрів» зняттям готівкових коштів через банківські установи України

Метою здійснення таких операцій є:

- приховування джерел походження доходів, отриманих незаконним шляхом;
- приховування осіб, що отримали (отримують) незаконні доходи й тих, що ініціюють сам процес відмивання;
- забезпечення зручного й оперативного доступу до коштів, отриманих з незаконних джерел;
- створення умов для зручного використання коштів, отриманих з незаконних джерел;
- створення умов для безпечного інвестування в легальний бізнес.

Протягом 2010 року Держфінмоніторингом підготовлено та передано до правоохоронних органів України **331** матеріал, пов'язаний із зняттям готівкових коштів.

Питома вага підстав зняття готівкових коштів:

- закупівля товару/оплата послуг – **23%**;
- закупівля сільськогосподарської продукції – **16%**;
- фінансова допомога/позика – **11%**;
- придбання/оплата цінних паперів – **0,7%**;
- інші – **50 %**.

Приклад 1

При проведенні аналізу фінансових операцій Держфінмоніторингом виявлено схему використання КБ «Банк» (м. Дніпропетровськ) фізичними особами **Я** та **П** для отримання готівкових коштів у значних розмірах.

На рахунок новоствореного **ТОВ «М»** практично щодня надходили кошти у великих розмірах від значної кількості інших суб'єктів господарювання (129 суб'єктів) за різноманітні групи товарів та послуг.

Контроль за діяльністю **ТОВ «М»** здійснював громадянин **Р**, який народився та проживав раніше в інших країнах.

Отримані кошти **ТОВ «М»** відразу перераховувались у вигляді оплати за пред'явленими векселями на користь громадянина **Я**, яким в подальшому кошти знімались готівкою.

Загальна сума знятої готівки протягом двох місяців склала, **1,9 млрд. гривень.**

Громадянин **Я** раніше був засуджений за грабіж та вимагання.

Після закінчення проведення фінансових операцій громадянином **Я**, за аналогічною схемою почали здійснюватись операції громадянином **П**.

Загальна сума знятої готівки громадянином **П**, протягом 10 місяців 2010 року, склала **9,3 млрд. гривень.**

Щодня сума готівки, знятої фізичними особами, становила понад **40,0 млн. гривень.**

Загалом, через касу КБ «Банк» даними 2-ма фізичними особами отримано кошти готівкою на загальну суму **11,2 млрд. гривень.**

Зазначені фінансові операції, мають найбільший ризик, оскільки отримана готівка дозволяє функціонувати тіншовому обігу коштів поза контролем з боку держави.

За даними фактами передано до МВС України узагальнений матеріал та **11** додаткових узагальнених матеріалів.

За результатами розгляду матеріалів порушена кримінальна справа.

Слідство триває.

Приклад 2

Конвертаційний центр (фіктивний інструмент – цінні папери)

Групою Компаній, з метою незаконної конвертації безготівкових коштів в готівкові, протягом 4 місяців 2010 року перераховано на рахунок Торговця цінними паперами кошти у сумі **37,3 млн. гривень** в якості погашення векселів.

В подальшому, Торговець цінними паперами, в дні отримання коштів або наступного дня, кошти у сумі **37,3 млн. гривень** перераховує Громадянці **А** за акції, емітовані Компанією «**А**».

В свою чергу Громадянка **А**, в дні отримання коштів або наступного дня, знімає кошти готівкою у сумі **37,3 млн. гривень** в касі Банку.

При проведенні аналізу документів встановлено, що:

- засновником Торговця цінними паперами є Громадянин **В**, який в минулому був причетний до організації діяльності «конвертаційного» центру. Відомості щодо фінансових операцій, проведених підприємствами, що були задіяні в «конвертаційному» центрі, раніше передавались у складі узагальнених матеріалів до Служби безпеки України;

- Громадянка **А** є безробітною та доходів за основним місцем роботи не отримує, не є посадовою особою та засновником підприємств, не є суб'єктом підприємницької діяльності;

- Компанія «**А**» є будівельною компанією. При цьому, в відкритих джерелах інформації відсутня інформація щодо діяльності Компанії «**А**» (наявність будівельних майданчиків, техніки та інших активів, необхідних для проведення будівництва, продажу побудованої нерухомості, тощо);

- предметом договору купівлі - продажу цінних паперів, на виконання умов якого Торговцем цінними паперами повинні були перераховані кошти на користь Громадянки **А**, є векселі, а не акції;

- акції, емітовані Компанією «**А**» мають ознаки фіктивності. Так, ціна 1 акції складає **4,3 грн.** і перевищує номінальну вартість в понад 4 рази. Загальна вартість всього пакету акцій, емітованих Компанією «**А**», складає **1 млрд. 160 млн. гривень**;

- зважаючи на стагнацію будівельного ринку України в 2010 році та відсутність інформації щодо діяльності Компанії «**А**», вартість акцій, є явно завищеною.

Таким чином в даній схемі конвертації безготівкових коштів в готівкові, акції були використані як фіктивний інструмент для перерахування коштів Торговцем цінними паперами на користь Громадянки **А**.

Матеріали передано до Служби безпеки України.

Слідство триває.

Приклад 3

Держфінмоніторингом при здійсненні аналізу фінансових операцій виявлено схему, завдяки якій за грошові кошти, джерело походження яких встановити не можливо, скуповується банківський метал (золото).

Як правило, фізичні особи, які не мають доходів, скуповують та виносять з банківських установ дорогоцінні метали.

Є підозри, що невстановленими особами до зазначеної схеми були залучені незахищені верстви населення (пенсіонери, інваліди).

Так, було встановлено, що за незначний період часу, фізичними особами здійснено купівлю банківського металу (золота) за готівкові кошти, на значні суми.

Виданий банківський метал, в подальшому не був розміщений на депозитних рахунках, а винесений за межі банківської установи у вигляді зливків. При цьому, банк зазначив, що клієнтами проводяться фінансові операції, які викликають сумнів. Джерела походження коштів учасників фінансових операцій невідомі.

За інформацією Державної податкової адміністрації України, зазначеними фізичними особами, за період з 2004 по 2009 роки, задекларовано незначні доходи.

Відсутні будь - які дані щодо володіння, купівлі або продажу ними нерухомого майна.

Фінансове становище фізичних осіб фактично не відповідало обсягам проведених фінансових операцій .

Матеріали передано до Міністерства внутрішніх справ України.

Слідство триває.

Щодо фінансових операцій, пов'язаних з розрахунками, проведеними за готівку фізичними особами – підприємцями

За результатами здійсненого аналізу інформації про фінансові операції, пов'язані з проведенням підозрілих фінансових операцій фізичними особами-

підприємцями за готівкові кошти, було підготовлено та направлено до правоохоронних органів 3 узагальнених матеріали.

Типова схема здійснення фінансових операцій фізичними особами-підприємцями пов'язана з діяльністю «конвертаційних центрів», за якою кошти отримувались на:

- закупівлю товарів промислового значення;
- закупівлю сільськогосподарської продукції.

Приклад 1

При проведенні аналізу фінансових операцій, Держфінмоніторингом виявлено схему використання фізичною особою – підприємцем **Ф** Банку «Б» для переведення безготівкових коштів в готівкові кошти у значних розмірах.

На рахунок фізичної особи – підприємця **Ф** надходили кошти від п'яти суб'єктів господарювання, інформація по яких вже передавалася до Державної податкової адміністрації України та Служби безпеки України в узагальнених матеріалах.

Кошти, що надійшли, знімалися готівкою для розрахунків з фізичними особами – підприємцями за договорами поставки промислових товарів, які клієнт надав Банку «Б». Інформація про задекларовані доходи, нараховані та сплачені податки та відносно участі у юридичних особах фізичних осіб – підприємців, з якими здійснювались розрахунки готівкою, - не виявлена.

Загальна сума знятої готівки склала **32 млн. гривень**.

При цьому, фізична особа – підприємець **Ф**, протягом року мав незначні доходи, а суб'єкти господарювання, від яких надходили кошти на рахунок фізичної особи – підприємця **Ф**, мали ознаки фіктивності - одноосібний засновницький та керівний склад, стан підприємства: фактична адреса не встановлена, юридична адреса масової реєстрації, внесено запис про відсутність за місцезнаходженням.

Узагальнені матеріали передано до Служби безпеки України.
Слідство триває.

Приклад 2

Операції «конвертаційного» центру

При проведенні аналізу фінансових операцій, Держфінмоніторингом виявлено схему використання фізичною особою – підприємцем **К** Банку «А» для переведення безготівкових коштів в готівку у значних розмірах.

На рахунку юридичної особи «А» акумулювались безготівкові кошти від ряду підприємств з різним призначенням платежів.

Юридична особа «А» раніше була об'єктом дослідження та інформація про неї передавалась у складі узагальнених матеріалів до правоохоронних органів як така, що залучалась до схем відмивання.

В подальшому частина цих коштів перераховувалась на рахунок фізичної особи – підприємця **К**.

Кошти, що надійшли, знімались готівкою на закупівлю сільськогосподарської продукції особою, яка діяла за дорученням фізичної особи – підприємця **К**, фізичною особою – підприємцем **Е**.

Загальна сума знятої готівки склала **23 млн. гривень**.

При цьому, фізична особа – підприємець **К**, працюючи на спрощеній системі набирав максимальний валовий дохід та переходив на загальну систему оподаткування та в подальшому декларував нульові валові доходи.

Інформація щодо випланих доходів фізичній особі – підприємцю **Е**, протягом 2008 – 2010 років – відсутня.

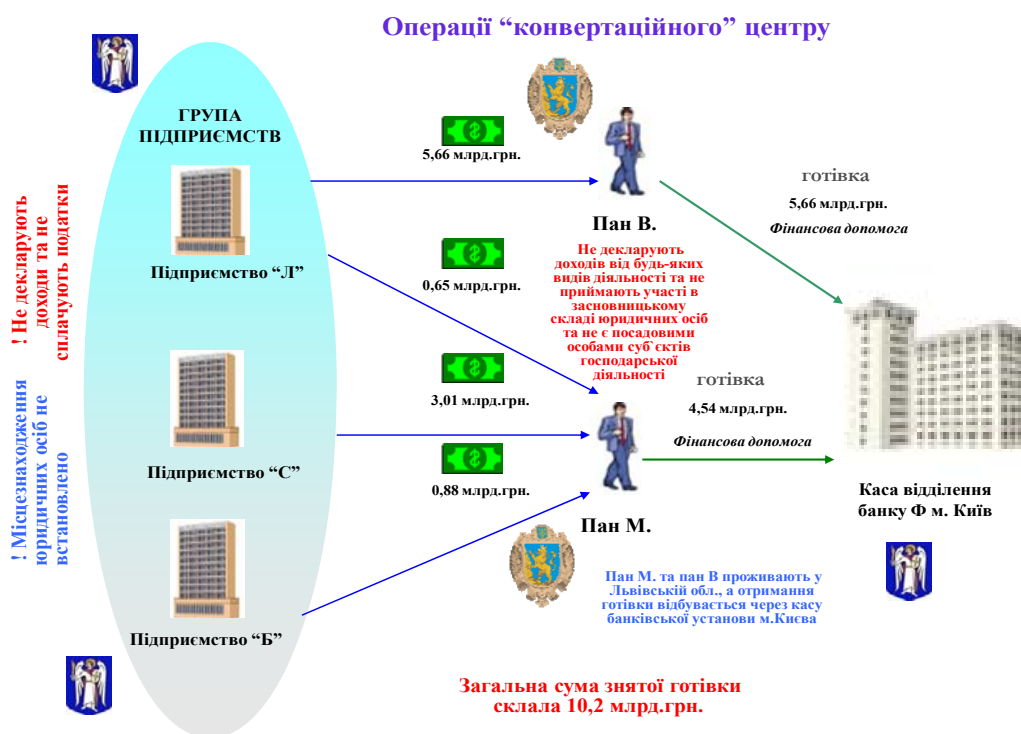
Узагальнені матеріали передано до Міністерства внутрішніх справ України.

Перевірка триває.

Характерним для 2010 року стало збільшення випадків використання такого інструменту як фінансова допомога/позика

Фінансові операції, пов'язані із зняттям готівкою фінансової допомоги/позики у 2010 році передано Держфінмониторингом до правоохоронних органів України у складі **33** узагальнених матеріалів.

Приклад

Держфінмониторингом виявлена схема «конвертації» безготівкових коштів у готівку в значних розмірах.

Групою підприємств з ознаками «фіктивності» на рахунки у банківській установі «Ф» (м. Київ) перераховувались значні суми коштів, які в подальшому знімались готівкою двома фізичними особами – мешканцями Львівської області, як фінансова допомога.

Загальна сума знятої готівки склала **10,2 млрд. гривень**.

Фізичні особи не декларували доходів від будь-яких видів діяльності та не входять до керівного та засновницького складу юридичних осіб, а також не є посадовими особами суб'єктів господарської діяльності.

Узагальнені матеріали передано до Служби безпеки України.
Перевірка триває.

Значну долю у виявлених Держфінмоніторингом схемах відмивання займають фінансові операції з використанням такого фінансового інструменту як цінні папери

Протягом 2010 року за результатами здійсненого аналізу інформації про фінансові операції, пов'язані з оплатою/погашенням цінних паперів, було підготовлено та направлено до правоохоронних органів України **192** матеріали.

В зазначених матеріалах містилась інформація про використання, як фінансових інструментів, наступних видів цінних паперів:

- векселя – **45,5%**;
- акції – **3,6 %**;
- облігації підприємств – **1,2%**;
- інвестиційні сертифікати – **0,6%**;
- облігації місцевих позик – **0,4%**;
- ощадні (депозитні) сертифікати – **0,3%**;
- вид облігацій невідомий - **0,3%**;
- майнові сертифікати – **0,1%**;
- цінні папери, вид яких не визначений – **48%**.

Приклад 1

Після зміни керівного складу суб'єктів господарювання – «Е», «F», «G» та «С», було організовано схему проходження фінансових операцій зі «сміттєвими цінними паперами».

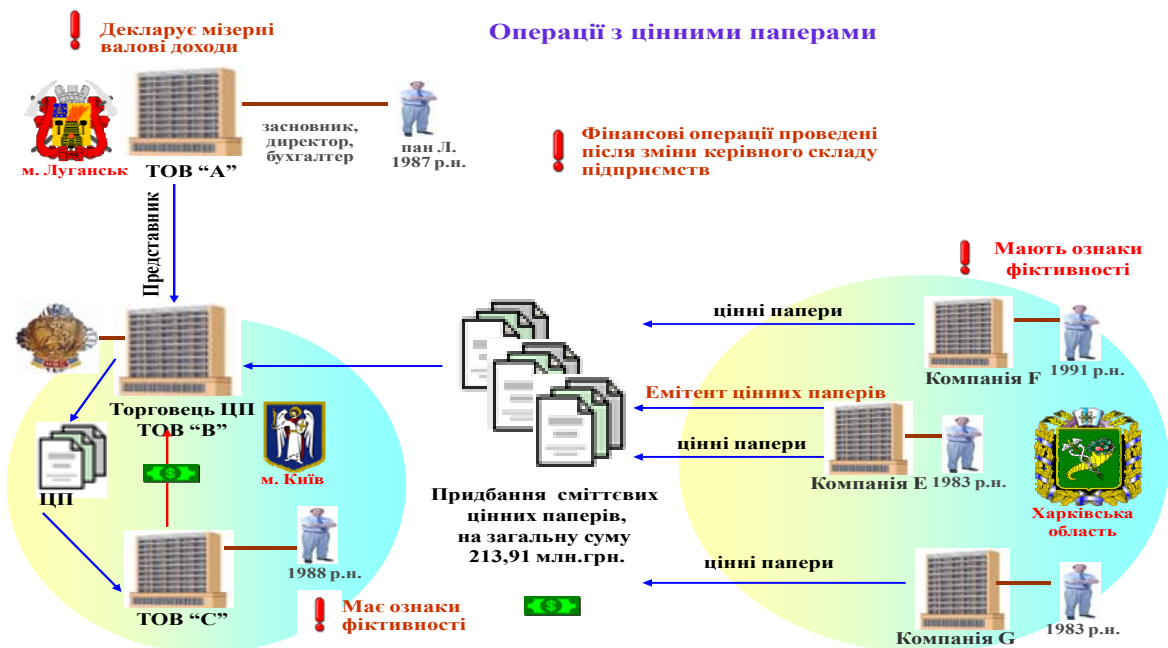
Всі учасники фінансових операцій, на момент їх проведення, вже мали ознаки фіктивності.

Схема діяла наступним чином.

ТОВ «А» (м. Луганськ) укладено договір з торговцем цінних паперів **ТОВ «В»** (м. Київ) на придбання пакету цінних паперів.

ТОВ «В» здійснено викуп цінних паперів (облігацій відсоткових на пред'явника) у компаній «Е», «F», «G» (Харківська область).

В подальшому, за дорученням **ТОВ «А»** торговець цінними паперами **ТОВ «В»** здійснено перепродаж цих цінних паперів іншій юридичній особі – **ТОВ «С»**.

Загальна вартість пакету цінних паперів – **213,91 млн. гривень**.

За інформацією Державної податкової адміністрації України, **ТОВ «А»** декларувало мізерні валові доходи, **ТОВ «С»** - відсутнє за місцезнаходженням та компанії «Е», «Ф», «Г» (Харківська область), мають ознаки фіктивності та стосовно них порушено провадження у справі про банкрутство.

Вік посадових осіб підприємств, задіяних у схемі, коливається в межах від 19 до 26 років.

Відомості щодо фінансових операцій **ТОВ «В»** раніше передавались у складі узагальнених матеріалів до Міністерства внутрішніх справ України. Матеріали були пов'язані з фіктивним підприємництвом, конвертацією безготівкових коштів у готівку через операції з купівлі-продажу цінних паперів.

Узагальнені матеріали передано до Міністерства внутрішніх справ України.

Слідство триває.

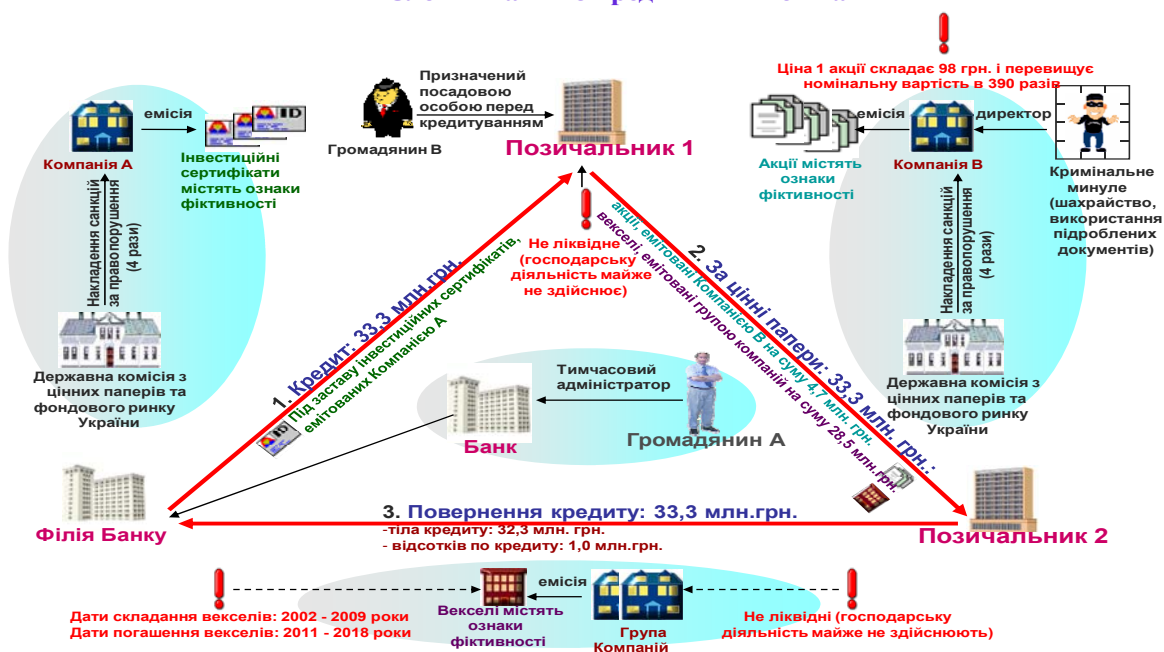
Приклад 2

Філією Банку, в якому на момент видачі кредиту діяла Тимчасова адміністрація, було надано Позичальнику 1 кредитні кошти в сумі **33,3 млн. гривень** під заставу інвестиційних сертифікатів, емітованих Компанією «А».

В подальшому, Позичальник 1, того ж дня, перерахував кошти в сумі **33,3 млн. гривень** на користь Позичальника 2 в якості оплати цінних паперів, а саме: **4,7 млн. гривень** – за акції, емітовані Компанією «В» та **28,5 млн. гривень** – за векселі, емітовані Групою компаній.

В свою чергу, Позичальник 2, того ж дня, перерахував кошти в сумі **33,3 млн. гривень** на користь Філії Банку в якості повернення раніше отриманого кредиту, а саме: **32,3 млн. гривень** – тіло кредиту та **1,0 млн. гривень** – відсотки по кредиту.

Зловживання з кредитними коштами

При цьому встановлено, що:

- наданню Філією Банку Позичальнику 1 кредитних коштів передувала зміна керівного та засновницького складу останнього. Зокрема одноосібним директором, бухгалтером та засновником Позичальника 1 є Громадянин А;
- Позичальник 1 є не ліквідним: господарську діяльність майже не здійснює, декларує та сплачує мізерні податки;
- відомості щодо фінансових операцій, проведених Позичальником 2, раніше передавались у складі узагальнених матеріалів до Служби безпеки України. Матеріали пов'язані з проведенням операцій по фіктивним договорам;
- інвестиційні сертифікати, емітовані Компанією «А», містять ознаки «фіктивності»;
- відомості щодо фінансових операцій, проведених Компанією «А», раніше передавались у складі узагальнених матеріалів до Служби безпеки України. Матеріали пов'язані з проведенням розрахунків по акціях, які містили ознаки «фіктивності»;
- акції, емітовані Компанією «В», містять ознаки «фіктивності». Так, ціна продажу 1 акції перевищує її номінальну вартість в 390 разів. Відносно Компанії «В» Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку було винесено 4 постанови про накладення санкцій за правопорушення при здійсненні діяльності на ринку цінних паперів. Директор Компанії «В» має кримінальне минуле (шахрайство з використанням підроблених документів). Крім того, відомості щодо фінансових операцій, проведених директором Компанії «В», раніше передавались у складі узагальнених матеріалів до Служби безпеки України.

Таким чином, формально відбулось переведення боргу Позичника 2 перед Філією Банку на Позичальника 1, вартість активів якого, з причин наведених вище, є низькою.

Як наслідок, неспроможність в подальшому повернення Позичальником 1 кредитних коштів може стати однією з причин погіршення фінансового становища Банку, неможливості виконання ним в повному обсязі своїх зобов'язань перед кредиторами (по запозиченнях) та вкладниками (по розміщених депозитах).

Узагальнені матеріали передано до Служби безпеки України.

Перевірка триває.

Пріоритетним напрямком при здійсненні аналізу фінансових операцій протягом 2010 року були операції, пов'язані з бюджетними коштами та іншими державними активами

Протягом 2010 року за результатами здійсненого аналізу інформації про фінансові операції, пов'язані із можливим розкраданням бюджетних коштів, було підготовлено та направлено до правоохоронних органів України 25 матеріалів.

Передані матеріали пов'язані із розкраданням бюджетних коштів шляхом:

- укладання економічно не обґрунтованих договорів на постачання продукції, товарів;
- відчуження державного майна на користь приватної структури;
- привласнення коштів службовими особами підприємств.

У схемах розкрадання або привласнення використовувались наступні способи:

- перерахування коштів за межі України, у тому числі нерезидентам – «фантомам»;
- перерахування коштів від реалізації майна на картковий рахунок, з подальшим отриманням готівки за межами України;
- внесення завідомо неправдивих даних до бухгалтерських документів;
- продаж державних матеріальних цінностей підконтрольним підприємствам за цінами нижче ринкових;
- перерахування коштів фіктивним підприємствам, з подальшим перерахуванням їх через ряд рахунків юридичних підприємств та зняттям готівкою.

Приклад 1

Державним підприємством отримано бюджетні кошти на закупівлю цукру.

Державне підприємство і **ТОВ «Г»** уклали контракт на поставку цукру. **ТОВ «Г»**, отримавши **10,0 млн. гривень** від Державного підприємства, перерахувало їх на неіснуючу Компанію – нерезидента (Великобританія).

Також, **ТОВ «Г»** і Компанія – нерезидент (Великобританія) уклали контракт на поставку бразильського цукру. **2,1 млн. дол. США** бюджетних коштів були перераховані на рахунок Компанії – нерезидента в Швейцарію.

Цукор на територію України не було поставлено.

Очолювали **ТОВ «Г»**, працівники державних структур, які входять у структуру Державного підприємства.

Узагальнені матеріали передано до Міністерства внутрішніх справ України.

Слідство триває.

Приклад 2

З урахуванням інформації, одержаної від суб'єктів первинного фінансового моніторингу, КРУ та УДСБЕЗ ГУМВС України виявлено сукупність фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з розкраданням державних коштів державним підприємством за допомогою приватних підприємств.

В 2010 році державне підприємство перерахувало **14 млн. гривень** в рахунок погашення векселя приватному підприємству, яке частину цих коштів (**5 млн. гривень**) як фінансову допомогу надало іншому приватному підприємству, з рахунку якого знято готівкою у вигляді позики його працівнику **4 млн. гривень**.

За додатковою інформацією Міністерства внутрішніх справ України посадовими особами державного підприємства порушено вимоги Бюджетного кодексу України, в результаті чого державному бюджету нанесено збитки на суму понад **4,7 млн. гривень**.

Приватні підприємства зареєстровані з незначними статутними фондами, за однією адресою та контролюються одноосібно як засновником, директором та бухгалтером.

Загальна сума знятої готівки через касу банку склала **4 млн. гривень**.

Узагальнені матеріали передано до Міністерства внутрішніх справ України.

Слідство триває.

Приклад 3

В ході аналізу інформації було виявлено операції, спрямовані на розкрадання бюджетних коштів та їх подальшу легалізацію.

В 2010 році **Міністерством** з державного бюджету України перераховано **ТОВ «Р»** кошти у сумі **60,0 млн. гривень** начебто на підставі виконання рішення Господарського суду.

Встановлено, що рішення Господарського суду передбачало стягнення з **ТОВ «Г»** боргу на користь **ТОВ «Р»** у сумі **69,2 млн. гривень**.

В подальшому, кошти у сумі **69,2 млн. грн.** були перераховані **ТОВ «Р»** у вигляді оплати за цінні папери (векселі).

Представниками Державної податкової адміністрації України здійснено виїмку документів в банківській установі, де обслуговувалось **ТОВ «Р»**.

Рішенням суду на рахунок **ТОВ «Р»** було накладено арешт.

Посередником, між **ТОВ «Р»** та **ТОВ «Г»** при здійсненні операцій з купівлі - продажу цінних паперів (векселів), виступило **ТОВ «ПЦП»**.

Посадовий склад **ТОВ «Г»** та **ТОВ «Р»** з моменту реєстрації змінювався декілька разів. Товариства мали незначні статутні фонди та не декларували валові доходи.

До ТОВ «ПЦП» неодноразово виносились попередження та санкції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку за порушення вимог законодавства щодо обігу цінних паперів.

При цьому підприємства – емітенти векселів мали ознаки фіктивності.

Також встановлено, що в результаті обшуку приміщення ТОВ «ПЦП» правоохоронними органами вилучено печатки та відтиски печаток різних підприємств, які мають ознаки фіктивності, або вже ліквідованих, чисті бланки простих векселів, векселі та грошові валютні кошти.

Узагальнені матеріали передано до Служби безпеки України.

Перевірка триває.

Однією з нововиявлених тенденцій у 2010 році стали фінансові операції, які пов'язані із викраденням коштів за допомогою електронного шахрайства

Так, до правоохоронних органів було передано 17 матеріалів.

Приклад

В банківських установах Сполучених Штатів Америки на рахунки трьох американських компаній у серпні 2010 року здійснено хакерські атаки.

В результаті злочинці перевели кошти в Україну на рахунки, відкриті громадянами Молдови П та Ш.

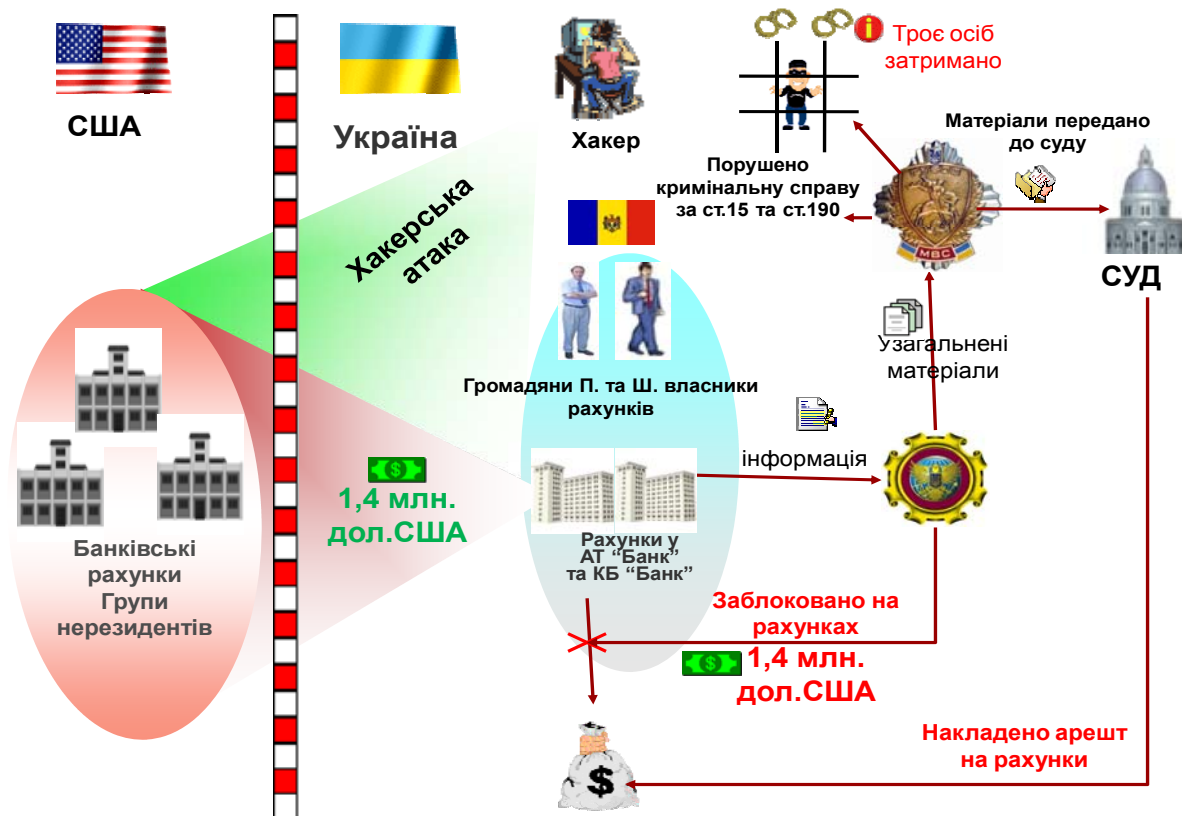
Держфінмоніторингом відслідковано ці операції та, з урахуванням положень норм Закону, зупинено кошти зазначених фізичних осіб у сумі **1,4 млн. дол. США** на рахунках в українських банках, зокрема:

- П – **0,23 млн. дол. США** (екв. 1,8 млн. гривень);

- Ш – 1,17 млн. дол. США (екв. 9,3 млн. гривень).

Блокування коштів дозволило запобігти їх подальшій легалізації двома громадянами Молдови.

За результатами проведеного Держфінмоніторингом фінансового розслідування Міністерством внутрішніх справ України порушено дві кримінальні справи, накладено арешт на грошові кошти, затримано трьох осіб. Слідство триває.

Зберігається тенденція щодо збільшення у 2010 році обсягів незаконного перерахування коштів за кордон у порівнянні з 2009 роком, зокрема до країн, що відносяться до переліку офшорних зон, із застосуванням таких фінансових інструментів, як «псевдоінвестиції» та перерахування коштів без фактичної поставки товару на територію України

Так, здійснення «фіктивних» імпорتنних операцій без здійснення поставки товарів на митну територію України проводиться відповідно до «непрямих» контрактів/договорів на купівлю-продаж товарів, які укладаються з третьою стороною, що являється резидентом країни, яка є відмінною від країни-виробника (виробника) товарів, що ускладнює проведення перевірки таких операцій.

Значну питому вагу (майже 50%) займають угоди, пов'язані з перерахуванням коштів на користь компаній або на рахунки, що належать до юрисдикції Республіки Кіпр.

Приклад 1

Українським підприємством **ТОВ «А»**, від банківської установи було отримано кредит у розмірі **5,3 млн. дол. США**. В забезпечення своїх зобов'язань по кредиту, **ТОВ «А»** передало банку майнові права на отримання товару від компанії-нерезидента «**N**».

Співвласник та посадова особа позичальника - Пан С, в період отримання кредиту, додатково працював у банківській установі та можливо сприяв в отриманні кредиту.

ТОВ «А» частину кредитних коштів (**2,1 млн. дол. США**), спрямувало на банківський рахунок компанії «**N**» (Великобританія), відкритий в Естонії, для закупівлі виробничого обладнання.

За інформацією підрозділу фінансової розвідки Естонії – валютні кошти, які надійшли на рахунок компанії «**N**», того ж дня, в повному обсязі (**2,1 млн. дол. США**), були спрямовані на надання позики ряду компаній-нерезидентів. Також встановлено, що Пан В (співзасновник **ТОВ «А»**) є уповноваженою особою по рахунку компанії «**N**».

В ході аналізу встановлено, що поставка товару від компанії «**N**» на територію України не здійснювалась.

Міністерством економіки України до **ТОВ «А»**, було застосовано спеціальну санкцію – індивідуальний режим ліцензування зовнішньоекономічної діяльності за порушення законодавства в сфері розрахунків в іноземній валюті.

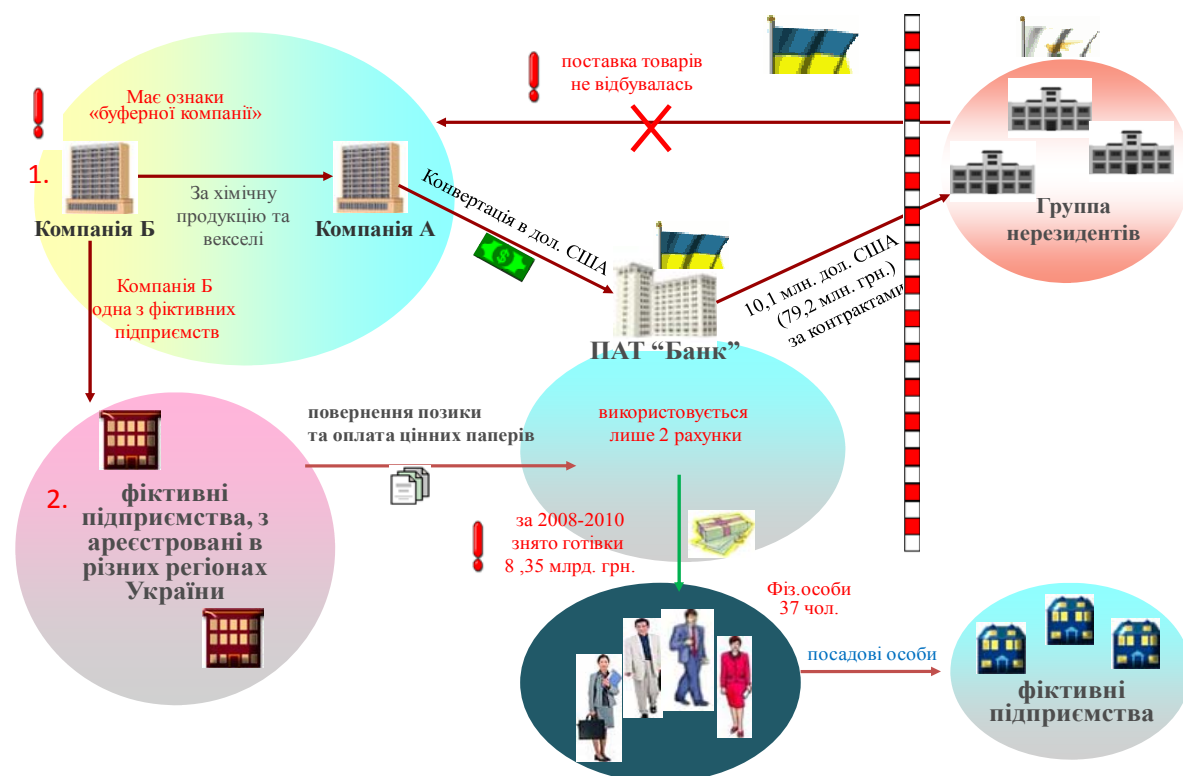
Після проведених фінансових операцій з валютними коштами **ТОВ «А»** набуло ознаки фіктивності.

Компанія «N», а також одна із компаній-нерезидентів, що отримала позику, були зареєстровані в один день, за однією адресою та є неактивними.

Матеріали для перевірки передані до Служби безпеки України, та в подальшому були скеровані до Міністерства внутрішніх справ України, для використання в розслідуванні кримінальної справи.

Приклад 2

Операції з виводу коштів за кордон та «конвертації» у готівку

Держфінмоніторингом встановлено, що групою осіб налагоджено ланцюгову схему, з метою незаконного перерахування коштів в іноземній валюті за кордон, конвертації безготівкових коштів у готівку, з використанням реквізитів та рахунків підприємств з ознаками фіктивності та підставних осіб-громадян України, Узбекистану та Росії.

Функціонування схеми розділено на 2 етапи. До схеми було залучено одну з банківських установ ПАТ «Банк» (м. Київ), посадовці якої сприяли нелегальній конвертації грошових коштів. Інформація про підозрілі фінансові операції надсилались ПАТ «Банк» на адресу Держфінмоніторингу значно пізніше дати їх проведення.

1). Операції з виводу коштів за кордон

На рахунок **Компанії «А»** надходили кошти від **Компанії «Б»**, яка має ознаки «буферної компанії». Кошти надходили з призначенням за хімічну продукцію та в якості оплати по векселях.

В подальшому, кошти конвертувались в долари США та перераховувались за межі України, за контрактами.

При додатковому аналізі встановлено, що поставка товару на територію України, за контрактами не здійснювалась.

Загальна сума перерахувань становила **10,1 млн. дол. США (79,2 млн. гривень)**.

2). Конвертація коштів у готівку

Крім того, увагу Держфінмоніторингу привернули операції, пов'язані із зняттям коштів готівкою сумами від 0,1 до 0,95 млн. грн. в день, що були проведені по карткових рахунках в ПАТ «Банк» **37** фізичними особами, якими з каси ПАТ «Банк» отримано коштів готівкою на загальну суму **8 347,3 млн. гривень**.

Фізичні особи-клієнти ПАТ «Банк» використовували лише два поточні рахунки, на які надходили кошти від одних і тих же підприємств у вигляді повернення позики та оплати за цінні папери.

При цьому, підприємства зареєстровані в різних регіонах України в переважній більшості одноосібно та мають ознаки фіктивності.

Встановлено, що фізичні особи, якими знімалась готівка, виступають посадовими особами підприємств, що мають ознаки фіктивності.

Матеріали передані до Служби безпеки України.

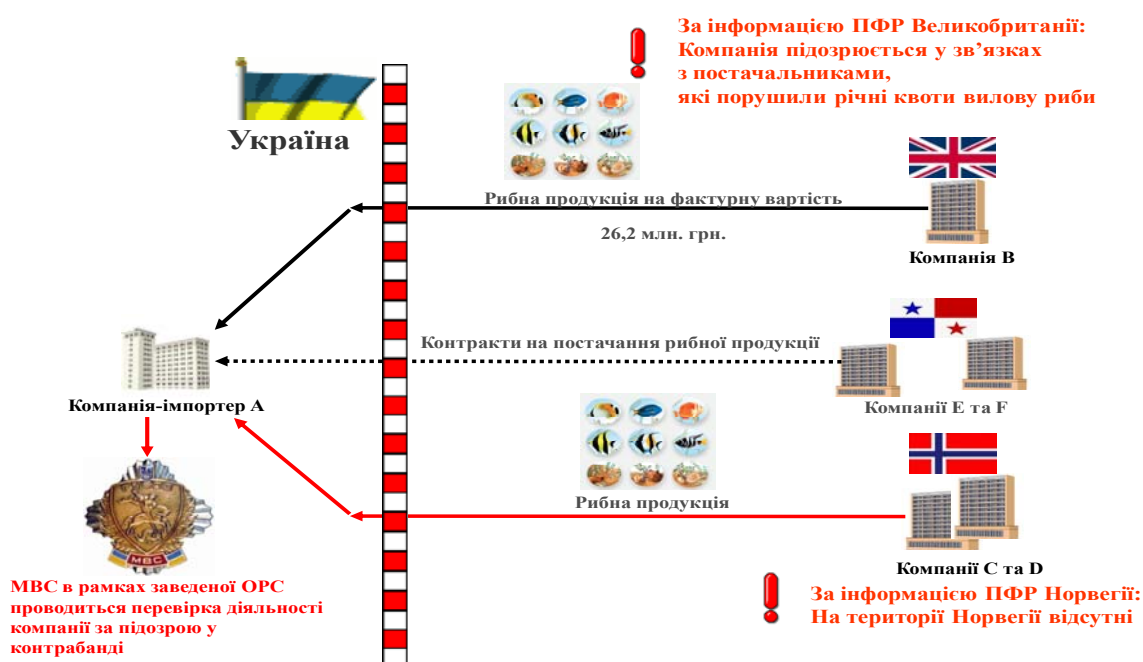
За результатами розгляду порушена кримінальна справа.

В ході обшуку в офісному приміщенні викрито «конвертаційний центр», виявлено та вилучено понад **6 млн. гривень та 210 тис. дол. США** готівкою.

Слідство триває.

Приклад 3

Контрабандне ввезення на територію України рибної продукції

В ході аналізу інформації встановлено, що на територію України на адресу компанії-імпортера «А» ввозилась рибна продукція компанією «В» з Великобританії по контрактах, укладених з панамськими компаніями «Е» та «F».

Відправниками рибної продукції на територію України була низка підприємств з Норвегії.

На територію України компанією «В» ввезено рибної продукції на загальну фактурну вартість **26,2 млн. гривень**.

За інформацією підрозділів фінансових розвідок Великобританії і Норвегії щодо діяльності компаній «В», «С» і «D» встановлено, що компанія «В» з Великобританії була суб'єктом перевірки Шотландської поліції Північного округу. Дана компанія регулярно одержувала рибу, яка була доходами від перевищення вилову риби судами, що належать третій стороні.

Компанії «С» і «D» та території Норвегії відсутні.

Матеріали для перевірки направлено до Міністерства внутрішніх справ України.

Слідство триває.

Фінансові операції, пов'язані з інвестиційною та страховою діяльністю залишаються предметом аналізу Держфінмоніторингу

Протягом 2010 року за результатами здійсненого аналізу інформації про фінансові операції, пов'язаних з незаконним виведенням коштів за кордон у вигляді повернення інвестицій, було підготовлено та направлено до правоохоронних органів України **2** матеріали.

За результатами здійсненого аналізу інформації про фінансові операції, пов'язані зі страховими платежами (страховими внесками, страховою премією) було підготовлено та направлено до правоохоронних органів України **8** матеріалів.

Приклад 1

Двома страховими компаніями, які мають спільний засновницький склад, налагоджено схему руху великого обсягу грошових коштів (з різницею у декілька хвилин) з метою перерахування кредитних коштів на оплату цінних паперів (з ознаками «фіктивності») на рахунок спільного контрагента **ТОВ «А»** з подальшою конвертацією безготівкових коштів у готівку через **фізичну особу «А»**.

Так, за один операційний день **Страхова компанія «А»** та **Страхова компанія «Б»**, отримали о 18 год. 50 хв. *кредитні кошти* від **Банку** по **50 млн. гривень** кожна.

Одразу зазначені кошти були перераховані за *векселя з іменним індосаментом* на рахунок **ТОВ «А»**.

- передаванням в заставу земельної ділянки, яка перебувала під арештом, згідно з рішенням судових органів.

В схемах використовувались наступні інструменти:

- внесення завідомо неправдивих даних до договірних документів юридичних осіб;
- набуття прав власності на нерухоме майно за рішенням суду;
- послідовний продаж та передача прав власності на нерухоме майно, яке було отримано внаслідок вчинення протиправних дій;
- набуття прав власності на майно за кошти, які здобуті шляхом обману чи зловживання довірою.

Приклад 1

Між компанією-нерезидентом «А» та громадянами України, які є власниками компанії-резидента України **ВАТ «МГ»**, було укладено Меморандум про наміри, відповідно до якого останні, володіючи контрольним пакетом акцій даної компанії резидента, зобов'язалися передати за винагороду в сумі **6,2 млн. дол. США**, за договором купівлі-продажу, у власність Нерезиденту «А» всі права на земельну ділянку з будовами, розташовану в АР Крим, що належить компанії **ВАТ «МГ»**.

Згідно даного Меморандуму, сторонами було обумовлено, що дана земельна ділянка з будівлями повинна бути звільнена від будь-яких обтяжень (застав, прав третіх осіб тощо).

Нерезидент «А», відповідно до умов розрахунків зазначених у Меморандумі про наміри, перерахував на рахунок іншої компанії Нерезидента «Б» авансовий платіж в розмірі **1,0 млн. дол. США**.

Кошти, в сумі **1,0 млн. дол. США**, які Нерезидент «Б» отримав від Компанії нерезидента «А», через два дні були перераховані на користь інших нерезидентів.

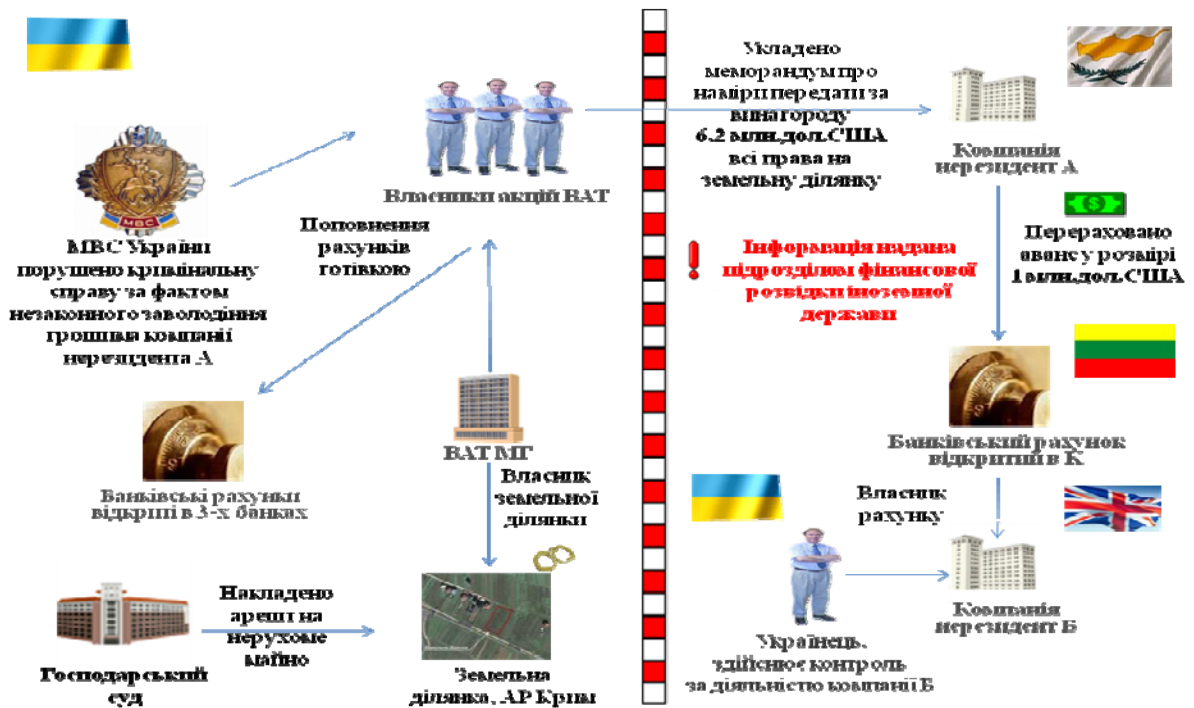
У той же час, виявлено, що на момент здійснення розрахунків, згідно з «Єдиним реєстром заборон відчуження об'єктів нерухомого майна» на дане нерухоме майно на підставі ухвали Господарського суду було накладено арешт.

Уповноваженою особою розпоряджатись рахунком компанії нерезидента «Б» являвся громадянин України, яким відкрито даний рахунок, а через місяць після проведення даних операцій його закрито.

Громадянами України, які володіли контрольним пакетом акцій даної компанії резидента **ВАТ «МГ»**, після проведення вищезазначених фінансових операцій за участю нерезидентів, проведено фінансові операції із внесення готівкових коштів на поточний рахунок.

Узагальнені матеріали були направлені до Міністерства внутрішніх справ України.

По даному факту порушена кримінальна справа за фактом незаконного заволодіння грошима компанії нерезидента «А».

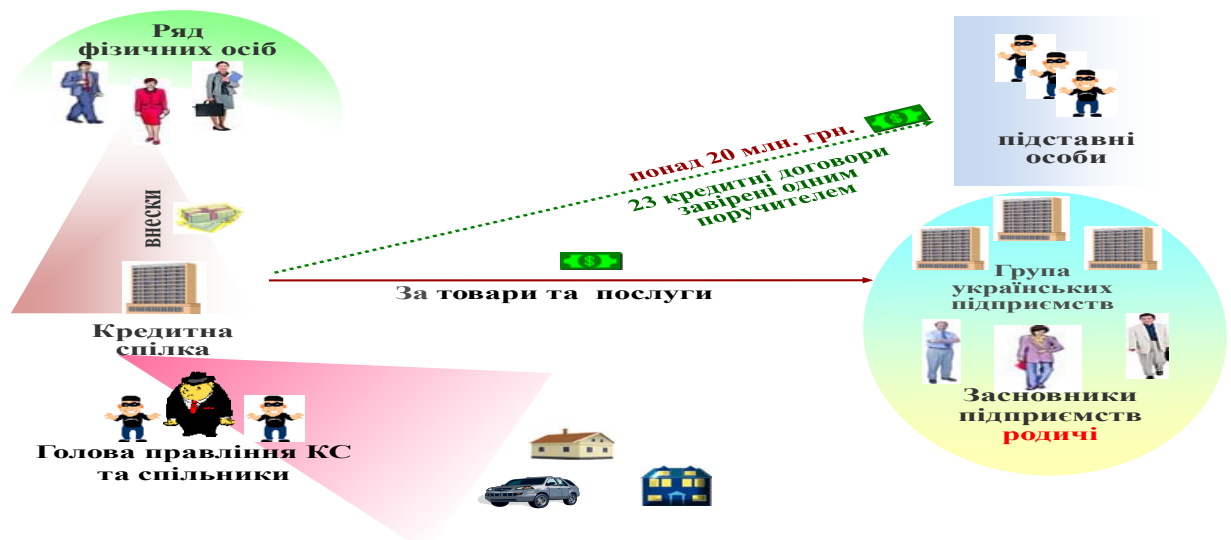

У 2010 році продовжували функціонувати схеми, пов'язані з розкраданням коштів громадян, залучених кредитними спілками, ломбардами

Однією з головних складових злочинів по розкраданню коштів та активів громадян, залучених небанківськими установами було зловживання посадовими особами своїм службовим становищем. У переважній більшості випадків розкрадання коштів відбувалось за участю посадових осіб небанківських установ, які мають повноваження розпоряджатися залученими у громадян коштами та іншими активами.

Приклад 1

Держфінмоніторингом виявлена схема заволодіння посадовими особами кредитної спілки коштами громадян. При цьому з метою залучення коштів фізичних осіб кредитною спілкою декларувалась сплата підвищених відсотків.

По всій території України були відкриті філії цієї кредитної спілки, керівниками яких були громадяни, пов'язані родинними зв'язками.

Грошові кошти залучались на умовах, що через певний час (місяць, квартал) мешканці України повинні були б отримати великі прибутки, від вкладених коштів в якості відсотків.

На початку діяльності кредитна спілка своєчасно сплачувала підвищені відсотки за депозитними вкладками, тим самим заохочувала до вступу у кредитну спілку нових членів.

Згодом у вкладників почались проблеми з отриманням вкладів та відсотків по них.

З'ясовано, що Головою правління спільно з двома фізичними особами видавались кредити на підставних осіб.

Крім того виявлено, що 23 кредитні договори на загальну суму понад 20 мільйонів гривень завірені одним поручителем.

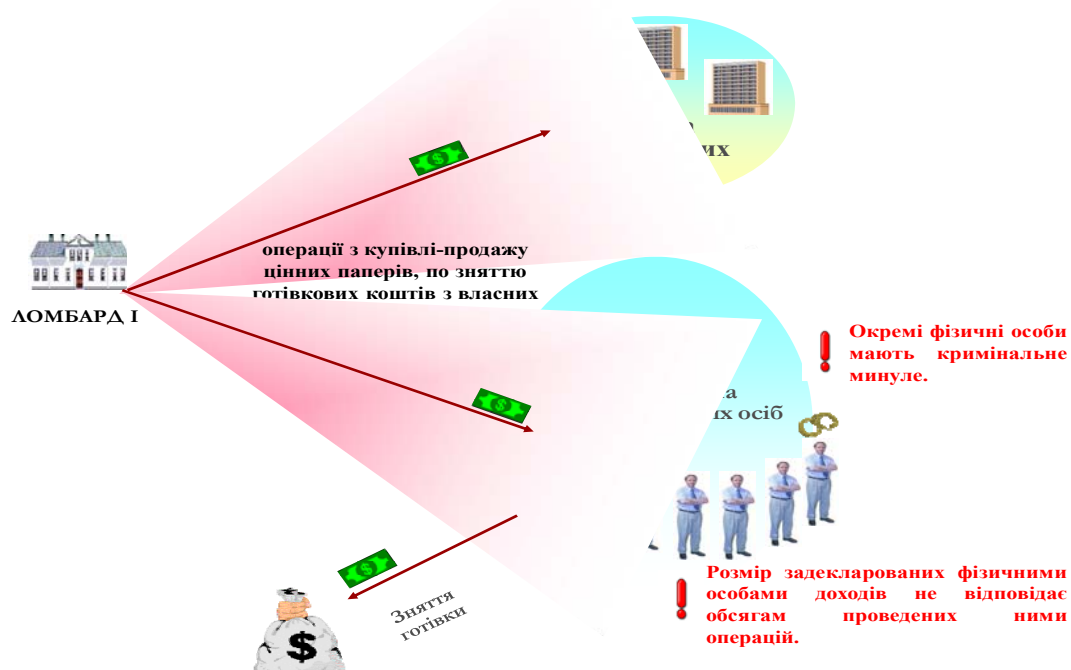
Грошові кошти з рахунків кредитної спілки перераховувались на рахунки ряду підприємств у вигляді оплати за різноманітні товари та послуги. Засновниками цих підприємств були громадяни, які мали між собою родинні зв'язки.

Головою правління кредитної спілки та її співниками грошові кошти вкладників використовувались на придбання нерухомості, автомобілів та інших предметів розкоші, тобто на своє збагачення.

Генеральною прокуратурою України порушено кримінальну справу відносно посадових осіб кредитної спілки. Матеріали направлено до суду.

З метою забезпечення цивільного позову на майно обвинувачених накладено арешт на суму понад **7 млн. гривень**.

Приклад 2

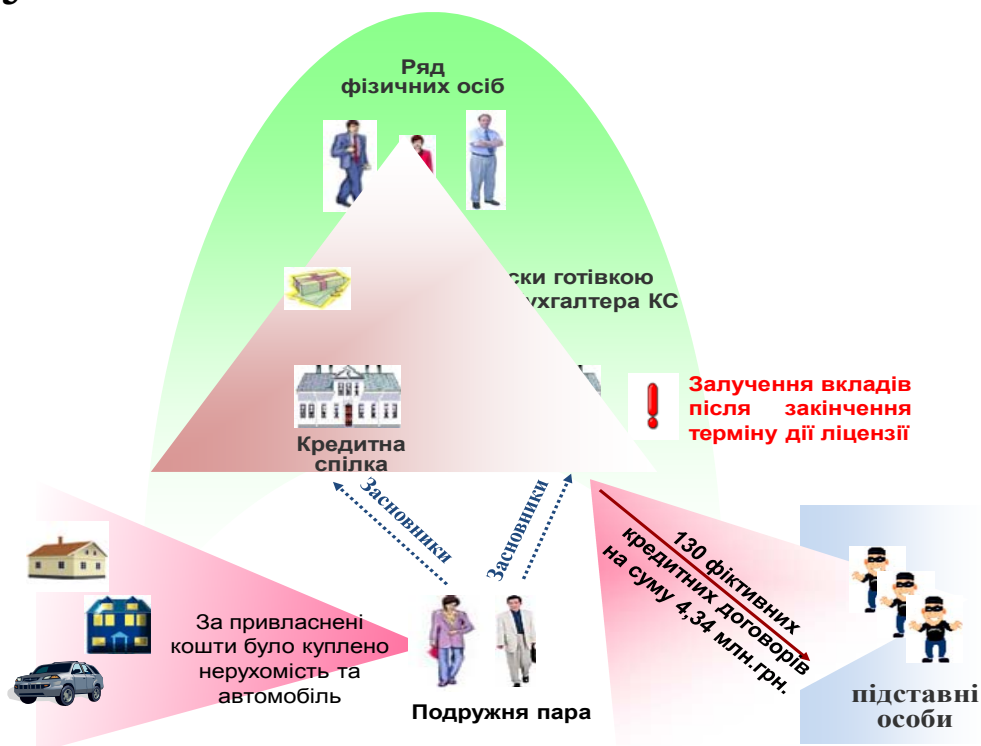

Ломбард проводив фінансові операції з понад 20 юридичними та 20 фізичними особами у безготівковій та готівковій формі. В подальшому значний обсяг отриманих безготівкових коштів знімався готівкою як самими фізичними особами, так і особами, які діяли від їх імені та за винагороду.

Розмір задекларованих фізичними особами доходів не відповідав обсягам проведених ними операцій. Окремі фізичні особи мали кримінальне минуле.

За результатами перевірки, переданих до правоохоронних органів узагальнених та додаткових узагальнених матеріалів, порушено кримінальну справу. Триває слідство.

Приклад 3

Група фізичних осіб створила кілька кредитних спілок, які займались залученням готівкових коштів від громадян. Внески членів кредитної спілки здійснювались у готівковій формі в касу банку через бухгалтера кредитної спілки. Отримані кошти направлялись на задоволення власних потреб посадових осіб кредитної спілки.

У подальшому залучені кошти привласнювались шляхом укладання фіктивних кредитних договорів. Всього було укладено 130 фіктивних кредитних договорів на підставних осіб на суму **4,43 млн. гривень**.

Привласнені кошти використано на купівлю автомобіля престижної марки, нерухомості в одному із регіонів України та придбання санаторію в рекреаційній зоні.

Залучення коштів в одній із кредитних спілок здійснювалось вже після закінчення терміну дії ліцензії.

За вказаними фактами прокуратурою порушено кримінальну справу. Триває слідство.

5. Узагальнені матеріали

5.1. Розгляд правоохоронними органами узагальнених матеріалів

Згідно Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», який набрав чинності 21 серпня 2010 року, до Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів, затвердженого міжвідомчим наказом Держфінмоніторингу та правоохоронних органів, внесено зміни, які значно удосконалили процедуру підготовки, передачі та розгляду узагальнених матеріалів.

Відповідно до зазначеного Порядку, експертна комісія Держфінмоніторингу з розгляду узагальнених матеріалів, підготовлених до передачі правоохоронним органам, за наявності достатніх підстав приймає рішення щодо направлення таких матеріалів до правоохоронних органів. До участі в засіданнях експертної комісії в якості експертів залучаються спеціалісти підрозділів правоохоронних органів.

Основними об'єктами уваги Держфінмоніторингу залишаються операції з незаконного виведення коштів за кордон, операції з переведення безготівкових коштів у готівку («конвертаційні» операції), операції нерезидентів з цінними паперами, купівлею - продажем землі, операції, що є предметами запитів правоохоронних органів, інших ПФР.

За результатами аналізу отриманих повідомлень про підозрілі фінансові операції Держфінмоніторингом у 2010 році підготовлено та направлено до правоохоронних органів **408** узагальнених та **259** додаткових узагальнених матеріалів, які були підготовлені на основі **168 548** повідомлень щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу.

З них направлено до:

- Генеральної прокуратури України – 21;
- Державної податкової адміністрації України – 115;
- Міністерства внутрішніх справ України – 167;
- Служби безпеки України – 105.

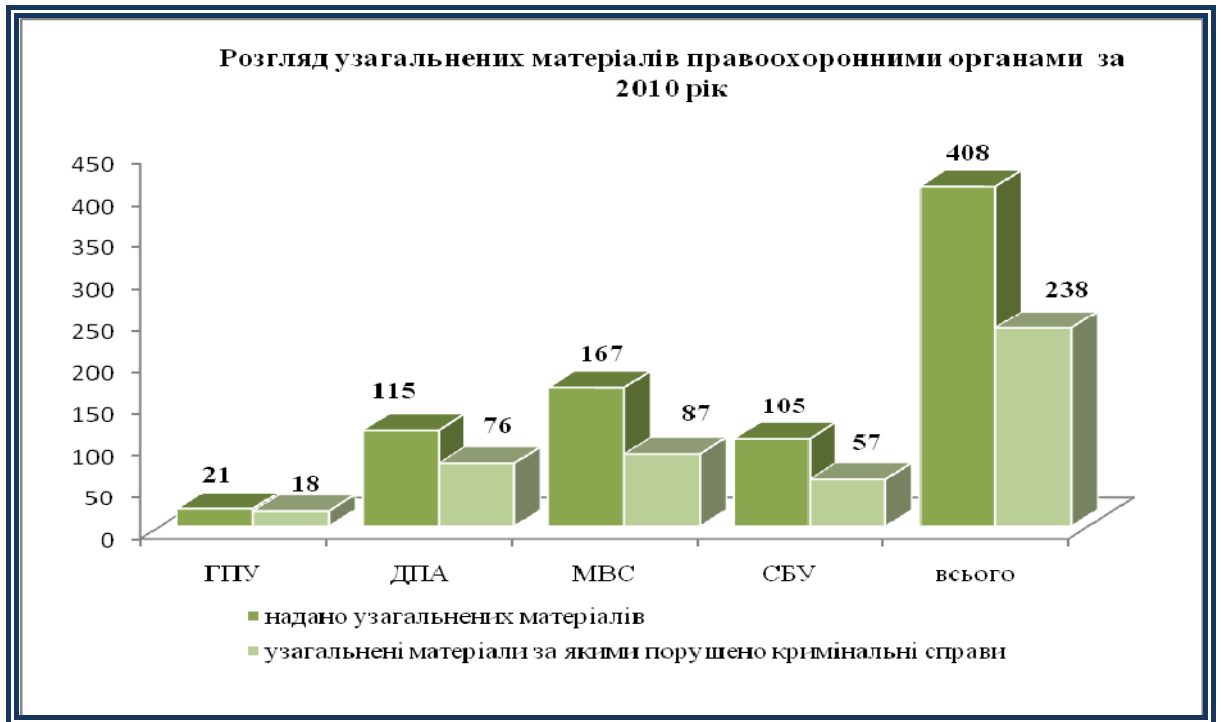
За результатами розгляду **408** узагальнених матеріалів (з урахуванням переданих у період 2003-2009 років):

підрозділами правоохоронних органів, за результатами перевірки **238** узагальнених матеріалів, які надійшли у звітному періоді або знаходились у залишку на початок звітного періоду, за якими рішення не були прийняті, порушено **69** кримінальних справ та використано **169** узагальнених матеріалів в **276** кримінальних справах;

направлено до суду **106** кримінальних справ, які порушено у звітному періоді та у минулих роках;

з урахуванням кримінальних справ, направлених до суду у 2003-2009 роках, судами розглянуто **65** кримінальних справ, за якими винесено обвинувальні вирoki або прийнято інші рішення за nereабілітуючими підставами.

Рис. 5.1

Відповідно до інформації правоохоронних органів, що надійшла у 2010 році, у результаті розслідування кримінальних справ правоохоронними органами накладено арешт на грошові кошти та інше майно на загальну суму **198,2 млн. грн.** та вилучено на суму **15,2 млн. грн.**

Розгляд правоохоронними органами узагальнених матеріалів у 2003-2010 роках

ПОКАЗНИК	2010 рік					Всього за 2003-2010 роки				
	ГПУ	ДПА	МВС	СБУ	Всього	ГПУ	ДПА	МВС	СБУ	Всього
Передано УМ	21	115	167	105	408	249	905	980	1010	3144
УМ, за якими порушено кримінальні справи (або	18	76	87	57	238	198	587	457	340	1582

ПОКАЗНИК	2010 рік					Всього за 2003-2010 роки				
	ГПУ	ДПА	МВС	СБУ	Всього	ГПУ	ДПА	МВС	СБУ	Всього
використано при порушенні) *										
УМ, за якими відмовлено в порушенні кримінальних справ на підставі статті 6 Кримінально-процесуального кодексу України *	8	92	45	70	215	93	365	295	220	973
Кількість порушених кримінальних справ за наданими УМ (або в яких використовуються УМ) *	24	95	97	60	276	181	696	511	342	1730
Направлено до суду кримінальних справ *	9	44	28	25	106	40	208	117	68	433
з них розглянуто судами та винесено вирок *	7	23	20	15	65	31	137	75	46	289

* – у відомостях щодо прийнятих рішень за результатом розгляду узагальнених матеріалів за 2010 рік відображається також інформація по узагальнених матеріалах переданих протягом 2003-2009 років.

5.2. Приклади вироків судів

1. Держфінмоніторингом підготовлено та надано Службі безпеки України узагальнені матеріали щодо перевезення готівки через митний кордон України з приховуванням від митного контролю.

За інформацією підрозділу фінансової розвідки на територію Республіки Молдова з території України регулярно ввозились великі суми валютних коштів громадянами України **І.** та **К.**

За період з 12.01.2004 по 27.10.2004 зазначеними громадянами переміщено через кордон України готівки на загальну суму **876,2 тис. доларів США.** За період з 01.10.2006 по 31.12.2006 - **1,983 млн. доларів США.**

Розгляд зазначених вище узагальнених матеріалів було доручено Управлінню Служби безпеки України у Вінницькій області.

Вказані узагальнені матеріали Управлінням Служби безпеки України у Вінницькій області були використані в ході розслідування кримінальної справи, порушеної за ч.2 ст.15 та ч.2 ст.210 (замах на контрабанду) Кримінального кодексу України відносно громадян України **І.** та **Г.**, які намагалися у спеціально обладнаному сховищі в автомобілі перевезти через митний кордон України готівки на загальну суму **9,5 млн. грн.** з приховуванням її від митного контролю.

В ході досудового слідства громадян **І.** та **Г.** затримано в порядку ст.115 КПК України, яким Ямпільським районним судом Вінницької області обрано запобіжний захід взяття під варту, а в послідуючому його змінено на заставу. Готівкові гроші і автомобіль вилучено та на них накладено арешт.

Ямпільським районним судом Вінницької області засуджено громадян **І.** та **Г.** за вчинення злочину, передбаченого частиною 2 статті 15, частиною 2 статті 201 Кримінального кодексу України на 5 років позбавлення волі з конфіскацією предметів контрабанди та майна, яке було власністю з іспитовим строком на 3 роки.

Рішення Ямпільського районного суду Апеляційний суд Вінницької області в частині іспитового строку скасував та засудив їх до 5 років позбавлення волі з конфіскацією всього особистого майна та предметів контрабанди і змінив засудженим запобіжний захід із застави на взяття під варту, взявши засуджених під варту із залу суду.

Рішення Апеляційного суду Вінницької області Верховним судом України залишено без змін.

Виконавчою службою конфісковані кошти – **1,9 млн. доларів США (15, 1 млн. грн.)** перераховано до Державного бюджету.

2. Держфінмоніторингом були підготовлені узагальнені матеріали, які надані для розгляду до Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в АР Крим і використані в ході розслідування кримінальної справи, порушеної стосовно громадянина України **Ш.** Об'єктом дослідження Держфінмоніторингу були фінансові операції зазначеної особи, пов'язані з регулярним зняттям готівкових коштів.

Судом Київського району м. Сімферополя у березні 2010 року винесено вирок, відповідно до якого громадянина **Ш.** засуджено на 4 роки позбавлення волі та присуджено стягнути з нього в дохід державного підприємства **0,6 млн.грн.**, з урахуванням того, що збиток по кримінальній справі склав **2,0 млн.грн.**, а в ході досудового слідства відшкодовано **1,4 млн.грн.**

6. Інформаційні системи Держфінмоніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму

Згідно із статтею 18 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» одним з основних завдань Держфінмоніторингу, що визначають напрямки створення, функціонування та розвитку його інформаційних систем є:

- збір, обробка і аналіз інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
- створення та забезпечення функціонування єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Відповідно до цих завдань Держфінмоніторинг забезпечує функціонування інформаційних систем, що підтримують інтегроване інформаційне середовища та здійснюють обробку інформації.

6.1.Єдина державна інформаційна система фінансового моніторингу ЄІС ФМ

У 2010 році продовжувалась промислова експлуатація Єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму. Введено в промислову експлуатацію функціональну підсистему ЄІС ФМ у Міністерстві фінансів України.

На цей час Держфінмоніторинг має автоматичний доступ до інформаційних ресурсів зазначених у постанові Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 № 1896 «Про Єдину державну інформаційну систему у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму» наступних державних органів: МВС, Мінфін, Міністерство економічного розвитку і торгівлі, СБУ, Держмитслужба, Державна податкова служба, Державна комісія з регулювання ринку фінансових послуг, Державна служба статистики, Фонд державного майна, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Державна фінансова інспекція.

З метою забезпечення ефективного аналізу інформації про фінансові операції засобами ЄІС ФМ отримано додаткову інформацію від державних органів у відповідь на регламентні запити до функціональних підсистем органів державної влади – суб'єктів ЄІС ФМ (надіслано 4 млн. запитів).

З метою підвищення ефективності обробки інформації з питань фінансового моніторингу виконана модернізація технічного комплексу

Єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів і фінансуванню тероризму (ЄІС ФМ).

З метою реалізації нових вимог Закону Держфінмоніторинг засобами ЄІС ФМ забезпечує доведення до державних органів інформації з питань фінансового моніторингу.

6.2. Корпоративна система ФІННЕТ

Захищена мультисервісна автоматизована корпоративна система Держфінмоніторингу (ФІННЕТ) забезпечує умови для прийняття керівництвом Держфінмоніторингу та його структурних підрозділів раціональних, узгоджених та ефективних управлінських рішень, підвищення ефективності їх діяльності на основі результатів комплексної автоматизованої обробки оперативних, статистичних, нормативно-довідкових, аналітичних та експертних даних, отриманих із різних джерел.

Система забезпечує оперативний прийом та первинну обробку інформації з питань фінансового моніторингу від суб'єктів первинного фінансового моніторингу та суб'єктів державного фінансового моніторингу.

З метою реалізації нових вимог Закону забезпечено розробку та впровадження програмного забезпечення обліку суб'єктів первинного

фінансового моніторингу та обробку форм подання інформації про фінансові операції від нових типів суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

В 2010 році виконані роботи щодо модифікації технології та програмного забезпечення прийому та первинної обробки інформації з врахуванням змін у нормативно правових документів з питань фінансового моніторингу.

Завершена атестація комплексних систем захисту інформації та отримані позитивні експертні висновки уповноваженого органу з питань захисту інформації на всі складові та систему ФІННЕТ в цілому.

7. Діяльність регіональних відділів Держфінмоніторингу

У звітному періоді на регіональному рівні реалізація покладених на Держфінмоніторинг окремих завдань та функцій здійснювалася через 25 регіональних відділів. У зв'язку з оптимізацією структури та штатного розпису, з жовтня 2010 року Державний комітет фінансового моніторингу України реалізацію покладених на нього завдань у регіонах здійснював через 7 утворених ним структурних підрозділів, діяльність яких поширювалась на декілька адміністративно-територіальних одиниць, а саме: Центральний (у м. Києві), Західний (у м. Львові), Кримський (у м. Сімферополі), Східний (у м. Донецьку), Південний (у м. Одесі), Південно-східний (у м. Дніпропетровську) та Північно-східний (у м. Харкові) регіональні відділи.

Взаємодія регіональних відділів Держфінмоніторингу з фінансовими посередниками на місцевому рівні у 2010 році проводилася регіональними відділами за такими напрямками:

- ведення регіональних інформаційних ресурсів «Відомості про суб'єктів первинного фінансового моніторингу»;
- уточнення інформації про суб'єктів первинного фінансового моніторингу;
- визначення проблемних питань суб'єктів первинного фінансового моніторингу з метою оперативного їх вирішення методологічним шляхом;
- надання методичної допомоги шляхом консультацій та письмових роз'яснень;
- проведення навчальних регіональних семінарів.

Поряд з цим регіональними відділами за звітний період надано **6 823** роз'яснення (консультації) суб'єктам первинного фінансового моніторингу та їх відокремленим структурним підрозділам щодо чинного законодавства та з питань організації первинного фінансового моніторингу.

Регіональними відділами здійснювалась також взаємодія та інформаційний обмін з територіальними підрозділами правоохоронних та

інших державних органів, органів регулювання і нагляду, інших організацій та установ.

У 2010 році регіональними відділами Держфінмоніторингу:

- на місцевому рівні укладено **23** акти (угоди, меморандуми, протоколи) про взаємодію та інформаційний обмін з територіальними підрозділами правоохоронних та інших державних органів;

- у рамках супроводження узагальнених матеріалів проводились робочі зустрічі з керівництвом правоохоронних та інших державних органів, територіальних органів регулювання і нагляду;

- з метою координації дій суб'єктів первинного фінансового моніторингу, організовано і проведено в регіонах **184** освітні заходи для фахівців у сфері фінансового моніторингу, в яких взяли участь **4 863** особи.

8. Міжвідомча взаємодія

З метою забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму Держфінмоніторингом здійснювалися заходи щодо координації діяльності державних органів у вказаній сфері та налагодження ефективної системи взаємодії між суб'єктами державного фінансового моніторингу та іншими державними органами.

На виконання пункту 4 Державної програми економічного і соціального розвитку України на 2010 рік, затвердженої Законом України від 20 травня 2010 року № 2278-VI та з метою забезпечення подальшого розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму Держфінмоніторингом, з врахуванням пропозицій, наданих заінтересованими державними органами, розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму на період до 2015 року» (далі - Стратегія).

Основною метою Стратегії є визначення системи необхідних заходів законодавчого, організаційного та інституційного характеру, спрямованих на створення ефективного механізму протидії відмиванню коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Стратегія передбачає консолідацію зусиль всіх державних органів та визначає перед ними комплекс стратегічних цілей розвитку національної системи запобігання та протидії легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму, а саме:

утвердження Україною статусу надійного партнера міжнародної спільноти у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

запобігання виникненню передумов для легалізації незаконних доходів і фінансування тероризму;

мінімізація ризиків використання фінансової системи України з метою відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;

підвищення ефективності діяльності правоохоронних та інших державних органів;

удосконалення механізму регулювання та нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу;

підвищення кваліфікації спеціалістів у сфері запобігання та протидії легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму;

забезпечення ефективного міжнародного співробітництва;

забезпечення транспарентності та інформування громадськості про заходи щодо боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.

З метою реалізації напрямів розвитку системи протидії легалізації злочинних коштів, визначених Стратегією, Держфінмоніторингом, з урахуванням пропозицій заінтересованих державних органів, розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України і Національного банку України «Про затвердження плану заходів на 2011 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», яким визначено конкретні практичні та організаційні заходи, а також відповідних виконавців.

Взаємодія державних органів – учасників національної системи здійснюється в рамках укладених спільних нормативно-правових актів і угод та функціонування Єдиної інформаційної системи, що організована з метою створення єдиного інформаційного простору для забезпечення комплексного аналізу інформації про злочинні доходи, виявлення механізмів їх легалізації, запобігання відмиванню (легалізації) таких доходів.

Держфінмоніторинг постійно співпрацює з органами державної влади, саморегульованими та громадськими організаціями з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

На даний час на центральному рівні укладені угоди (меморандуми, протоколи) з 33 органами та організаціями, у т.ч. правоохоронними органами, органами регулювання і нагляду, саморегульованими організаціями та професійними об'єднаннями.

Взаємодія Держфінмоніторингу з правоохоронними органами здійснюється за такими напрямками:

- інформаційне співробітництво;
- робота в рамках узагальнених матеріалів.

Держфінмоніторинг та правоохоронні органи здійснюють обмін інформацією засобами інформаційно-телекомунікаційної системи фінансового моніторингу з використанням засобів захисту інформації, сертифікованих у встановленому порядку.

Порядок надання Держфінмоніторингом узагальнених матеріалів щодо підозрілих фінансових операцій та отримання інформації про їх опрацювання врегульовано спільними наказами Держфінмоніторингу з правоохоронними органами.

Усі матеріали передаються до правоохоронних органів за умови попереднього їх розгляду та схвалення на Експертній комісії з розгляду узагальнених матеріалів.

З метою удосконалення механізму співробітництва правоохоронних органів з Держфінмоніторингом, спільним наказом Держфінмоніторингу, ДПА, МВС та СБУ від 28.11.2006 № 240/718/1158/755 визначено Порядок надання та розгляду узагальнених матеріалів. Вказаним порядком визначено механізм передачі узагальнених матеріалів, порядок їх обліку, використання і збереження, а також повідомлення Держфінмоніторингу про хід та результати їх опрацювання.

З метою налагодження тісної співпраці з громадськими організаціями Держфінмоніторингом у 2010 році було підписано меморандуми про загальні засади співробітництва у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом з:

23 лютого 2010 року – Міжнародною організацією «Міжнародна антитерористична єдність»;

17 червня 2010 року – Асоціацією фахівців з нерухомості (ріелторів) України (м. Київ);

25 серпня 2010 року – Українською федерацією убезпечення;

1 вересня 2010 року – Об'єднанням підприємств ювелірної промисловості «Асоціація ювелірів України»;

8 листопада 2010 року – Асоціацією «Українське об'єднання лізингодавців».

З метою виконання Указу Президента України від 31.07.2004 № 854/2004 та постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2006 № 215 «Питання забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», при Держфінмоніторингу протягом 2010 року успішно

діяла Громадська рада. До складу Громадської ради входили представники 9 громадських організацій.

Громадська рада при Держфінмоніторингу є консультативно-дорадчим органом, який створено з метою координації заходів, пов'язаних із проведенням консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

8.1. Взаємовідносини з регуляторами та іншими державними органами

Держфінмоніторинг активно співпрацює з регуляторами та іншими державними органами у сфері протидії відмиванню коштів та боротьбі з фінансуванням тероризму.

В рамках підписаних спільних наказів про співпрацю Держфінмоніторинг надає регуляторам інформацію для підвищення ефективності здійснення ними нагляду за додержанням вимог законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму суб'єктами первинного фінансового моніторингу, зокрема:

статистичні дані щодо фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, які отримані Держфінмоніторингом від суб'єктів;

статистичні дані щодо помилок, допущених суб'єктами при поданні інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;

інформацію про стан обліку суб'єктів у Держфінмоніторингу;

інформацію про виявлені Держфінмоніторингом факти, що можуть свідчити про порушення суб'єктами вимог законодавства;

інформацію щодо складених Держфінмоніторингом протоколів про адміністративні правопорушення, вчинені посадовими особами суб'єктів, та результатів їх розгляду;

відомості про аналіз методів та фінансових схем легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Також, відповідно до підписаних спільних угод та протоколів, Держфінмоніторинг щоквартально отримував від Національного банку України, Держфінпослуг та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку інформацію з переліками суб'єктів первинного фінансового моніторингу та інформацію про результати проведених ними перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

8.2. Координація дій суб'єктів первинного фінансового моніторингу

З метою координації діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу сфері фінансового моніторингу Держфінмоніторинг здійснює:

- підготовку та направлення аналітичних оглядів до суб'єктів державного фінансового моніторингу з аналізом ефективності заходів, що вживаються суб'єктами первинного фінансового моніторингу для запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів і фінансуванню тероризму;

- надання державним регуляторам інформації про можливі випадки порушень суб'єктами первинного фінансового моніторингу законодавства у сфері протидії відмиванню коштів та переліку суб'єктів, які не надсилають до Держфінмоніторингу повідомлень про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;

- складання протоколів про адміністративні правопорушення на посадових осіб суб'єктів за порушення, що виявлені Держфінмоніторингом;

- розгляд питань в рамках роботи робочої групи з проблемних питань небанківських установ;

- розміщення інформації методичного характеру на Веб-сайті Держфінмоніторингу;

- надання консультації за телефоном «гарячої» лінії Держфінмоніторингу;

- проведення навчальних семінарів для суб'єктів первинного фінансового моніторингу;

- участь в навчальному процесі Навчального – методичного центру Держфінмоніторингу;

- співпрацю з саморегулювними та громадськими організаціями.

Протягом 2010 року готувалися та надсилалися до державних регуляторів оглядові листи щодо ефективності заходів суб'єктів первинного фінансового моніторингу, зокрема:

- по 6 оглядових листів до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України та Національного банку України;

- 1 оглядовий лист до Міністерства юстиції України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Міністерства інфраструктури України.

Держфінмоніторинг також здійснював опрацювання та погодження проектів нормативних документів суб'єктів державного фінансового моніторингу, які стосуються виконання базового Закону, серед них:

- 5 нормативно-правових актів Національного банку України;

- 34 нормативно-правових акти Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;
- 9 нормативно-правових актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг;
- 3 нормативно-правових акти Міністерства юстиції України;
- 3 нормативно-правових акти Міністерства інфраструктури України;
- 2 нормативно-правових акти Міністерства економічного розвитку і торгівлі України;
- 1 нормативно-правовий акт Міністерства фінансів України.

Одночасно, Держфінмоніторингом вживаються заходи щодо виявлення випадків порушення суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог законодавчих актів у сфері фінансового моніторингу в частині:

неподання інформації про фінансові операції до Держфінмоніторингу;

не постановки на облік в Держфінмоніторингу;

несвоєчасного подання (реєстрації) інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;

неподання (несвоєчасного подання) додаткової інформації на запити Держфінмоніторингу;

не переходу на електронну форму взаємодії з Держфінмоніторингом небанківськими установами.

У разі виявлення зазначених випадків Держфінмоніторингом забезпечується направлення відповідної інформації до державних регуляторів, з метою вжиття заходів реагування.

У 2010 році Держфінмоніторинг виявив та направив до Держфінпослуг інформацію про підозру щодо порушення вимог базового Закону в частині неподання близько **120** страховими установами Держфінмоніторингу повідомлень про фінансові операції з ознаками обов'язкового фінансового моніторингу.

Аналогічні відомості щодо **58** порушників з числа професійних учасників ринку цінних паперів направлені Держфінмоніторингом і до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

За виявленими фактами несвоєчасної реєстрації та/або подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу повідомлень про фінансові операції, зареєстрованих за ознаками обов'язкового фінансового моніторингу, уповноваженими особами Держфінмоніторингу протягом 2010 року складено та направлено до суду 82 протоколи про адміністративні правопорушення.

З метою реалізації вимог статті 17 базового Закону Держфінмоніторингом було прийнято наказ Держфінмоніторингу від 07.10.2010 № 183 «Про

затвердження Переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції».

Даний Перелік осіб (зміни до нього), у відповідності до Порядку доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, який затверджено наказом Держфінмоніторингу від 27.08.2010 № 149, доводиться до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу шляхом його розміщення на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу.

Протягом жовтня - грудня 2010 року Держфінмоніторингом було прийнято 7 наказів про внесення змін до Переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції від 26.10.2010 № 204, від 09.11.2010 № 219, від 03.12.2010 № 239, від 07.12.2010 № 240, від 10.12.2010 № 244, від 22.12.2010 № 258, від 30.12.2010 №262, які розміщено на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу.

8.3. Методичне забезпечення, навчання суб'єктів первинного фінансового моніторингу

З метою методичного забезпечення суб'єктів фінансового моніторингу Держфінмоніторингом організовано та проведено **230** навчальних заходів, у яких взяли участь понад **6000** осіб.

Поряд з цим, протягом звітного періоду Держфінмоніторингом було здійснено наступне:

- підготовлено та направлено **3637** листів-відповідей методичного характеру на запити суб'єктів фінансового моніторингу;

- надано у рамках роботи «гарячої лінії» для фінансових посередників щоденно понад 40 консультацій з питань застосування законодавства у сфері запобігання та протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму.

Протягом 2010 року проведено три засідання Робочої групи з розгляду проблемних питань суб'єктів первинного фінансового моніторингу – небанківських установ, на яких розглянуто окремі питання щодо організації проведення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

Протягом 2010 року Держфінмоніторингом було організовано та проведено близько 30 робочих зустрічей з державними органами та громадськими організаціями щодо обговорення та реалізації положень Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму».

На постійній основі оновлювалась інформація на Веб-сайті Держфінмоніторингу. Зокрема, розміщувались міжнародні рекомендації і

стандарти, повідомлення рекомендаційного та роз'яснювального характеру для суб'єктів первинного фінансового моніторингу з питань організації фінансового моніторингу, зокрема щодо:

призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу;

ідентифікації учасників фінансових операцій;

управління ризиками;

виявлення, реєстрації та подання інформації про фінансові операції до Держфінмоніторингу, тощо.

9. Навчально-методичний центр Держфінмоніторингу

ДНЗПО «Навчально-методичний центр ДКФМУ» відповідно до графіків проведення навчання щодо підвищення кваліфікації з курсу «Боротьба з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму» у 2010 році проведено навчання з підвищення кваліфікації фахівців з питань запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму за рахунок загального фонду Державного бюджету України:

532 фахівців, з них:

- представників суб'єктів державного фінансового моніторингу -164 особи;
- представників правоохоронних та судових органів - 368 осіб.

Згідно з графіком проведення навчання з підвищення кваліфікації представників суб'єктів первинного фінансового моніторингу у 2010 році проведено навчання 405 відповідальних осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, а саме:

- учасників ринків фінансових послуг - 328 осіб;
- професійних учасників ринку цінних паперів - 27 осіб;
- суб'єктів підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна - 50 осіб.

10. Міжнародне співробітництво

10.1. Робота з міжнародними організаціями

Однією з важливих складових діяльності Держфінмоніторингу є налагодження конструктивної співпраці з міжнародними установами та іноземними партнерами, на які покладено відповідальність за організацію ефективної протидії відмиванню коштів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Протягом звітного періоду Держфінмоніторинг активно співпрацював з

провідними міжнародними організаціями та установами, які опікуються питаннями протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, такими як Група з розробки фінансових заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (FATF), регіональні організації за типом FATF - Комітет Ради Європи з питань взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL) та Євразійська група з протидії легалізації злочинних доходів та фінансуванню тероризму (ЄАГ), Рада Європи та Європейська Комісія, Управління ООН з питань наркотиків та злочинності, Егмонтська група підрозділів фінансової розвідки світу, Світовий банк, Міжнародний валютний фонд тощо. Протягом 2010 року представниками Держфінмоніторингу здійснено 19 закордонних відряджень, прийнято 32 делегації іноземних ПФР та представників іноземних установ і міжнародних організацій.

Держфінмоніторинг, відповідно до покладених на нього завдань, укладає міжнародні договори міжвідомчого характеру (Меморандуми про взаєморозуміння) з підрозділами фінансових розвідок іноземних країн.

Впродовж 2010 року Держфінмоніторингом було підписано Меморандуми про взаєморозуміння з Князівством Андорра, Бермудськими островами, Турецькою Республікою, Монголією та Республікою Казахстан.

10.2. Співробітництво з FATF

Протягом 2010 року представники Держфінмоніторингу брали активну участь у заходах, організованих Групою з розробки фінансових заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (FATF).

Делегація України двічі брала участь у Пленарних засіданнях, засіданнях Контрольної групи FATF з питань міжнародного співробітництва (ICRG) та засіданнях Регіональної Контрольної Групи FATF для Європи/Євразії (ERG).

Крім того, протягом 2010 року на адресу Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF) направлено 3 Звіти щодо прогресу України в сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, а також інформацію щодо прийняття нового Закону про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та нормативно-правових актів, спрямованих на його виконання.

10.3. Співробітництво з Егмонтською групою

Представники Держфінмоніторингу на постійній основі беруть участь у Пленарних засіданнях та засіданнях робочих груп Егмонтської групи.

Протягом звітного періоду представники Держфінмоніторингу взяли участь у засіданнях робочої групи із залучення нових членів, робочої групи з питань інформаційних технологій, операційної робочої групи, правової робочої групи, а також засіданні Європейської регіональної групи, Пленарному засіданні, засіданні Голів ПФР, засіданні Егмонтського Комітету, тренінгових

сесях, які відбувалися в м. Картахена, Республіка Колумбія (липень 2010 року), та м. Кишинів, Республіка Молдова (жовтень 2010 року).

На засіданні Європейської регіональної групи представника Держфінмоніторингу, О.Ю. Феценка, було обрано одним з трьох регіональних представників від Європи строком на два роки. За посадою регіональний представник від Європи є членом Егмонтського Комітету – керівного органу Егмонтської групи. Це є визнанням високої репутації Держфінмоніторингу як ПФР та позитивно впливає на міжнародний імідж України.

10.4. Співробітництво з Радою Європи/Європейською комісією

Враховуючи затвердження першого звіту-прогресу за результатами 3-го Раунду оцінки України на 33-му Пленарному засіданні Комітету Ради Європи із взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL) та прийняття звіту щодо стану відповідності усіх рейтингів «не відповідає» та «частково відповідає» у звіті 3-го Раунду оцінки України на 34-му Пленарному засіданні Комітету MONEYVAL без процедури моніторингу (compliance enhancing procedure), надалі Україна продовжуватиме співпрацювати з Комітетом MONEYVAL у звичайному режимі.

Участь представників України в міжнародних заходах Комітету MONEYVAL є важливою, як з огляду на поглиблення знань та обмін досвідом у цьому напрямку, так і для представлення України як держави, яка здійснює активні кроки в частині наближення до міжнародних стандартів в сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.

Крім того, Держфінмоніторингом у співпраці з Європейською Комісією у рамках інструменту TAIEХ проведено низку семінарів з питань боротьби з відмиванням коштів, іншими фінансовими злочинами, транскордонною злочинністю та кіберзлочинністю. Зазначені заходи були організовані для працівників правоохоронних органів, Держфінмоніторингу, державних наглядових і регуляторних органів та спрямовані на вдосконалення механізму проведення фінансових розслідувань та посилення національної взаємодії між державними органами у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму. Під час семінарів розглядалися наступні питання: фінансові ринки, шахрайство з ПДВ, аналіз ризиків, офшорні та податкові гавані в схемах відмивання коштів; виявлення, замороження та повернення злочинних активів; розслідування фінансових злочинів з використанням комп'ютерних технологій та спеціальних слідчих технік; національне міжвідомче співробітництво та надання взаємної правової допомоги.

Загалом проведено 8 семінарів у м. Києві, м. Одесі, м. Львові, м. Харкові, м. Дніпропетровську та м. Ужгороді, участь в яких взяли 448 представників з усіх регіонів України.

10.5. Співробітництво з Євразійською групою

Відповідно до Указу Президента України від 30 вересня 2004 року № 1156/2004, Держфінмоніторинг визначено відповідальним за співробітництво з Євразійською групою. Експерти Держфінмоніторингу на постійній основі беруть участь у засіданнях та заходах Євразійської групи з протидії легалізації злочинних доходів та фінансуванню тероризму (ЄАГ).

Протягом 2010 року представники Держфінмоніторингу взяли участь у спільному семінарі ЄАГ/ MONEYVAL з типологій (м. Москва, Російська Федерація), а також в 12-му та 13-му Пленарних засіданнях ЄАГ, які відбулися у м. Алмати, Республіка Казахстан (червень 2010 року) та у м. Москва, Російська Федерація (грудень 2010 року).

Представник Держфінмоніторингу приймає участь у роботі Робочої групи з типологій в якості співголовуючого. Крім того, на останньому засіданні цієї робочої групи було представлено звіт України за результатами типологічного дослідження у 2010 році на тему: «Ризики відмивання коштів під час проведення зовнішньоторговельних операцій».

У 2010 році представник Держфінмоніторингу відвідав м. Ашхабад, Туркменістан, з метою участі в якості експерта у виїзній місії ЄАГ із взаємної оцінки Туркменістану.

Активна участь України у роботі ЄАГ сприяє покращенню міжнародної співпраці України у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, а також дозволяє ефективно захищати національні інтереси держави у цій сфері в Євразійському регіоні.

10.6. Інші міжнародні заходи

Упродовж 2010 року Держфінмоніторинг брав активну участь у заходах, організованих за сприянням Міжнародного валютного фонду.

У травні та листопаді 2010 року делегація МВФ відвідала Держфінмоніторинг з метою обговорення питань надання державним органам України технічної допомоги МВФ в сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.

Під час візиту представники МВФ провели зустрічі з представниками органів державної влади – суб'єктами державного фінансового моніторингу, а також з представниками підзвітних установ. До участі у зазначеному обговоренні були запрошені представники Асоціації адвокатів України, Асоціації ріелторів України, Української нотаріальної палати, Міністерства фінансів України та Міністерства юстиції України. Також, в рамках візитів було організовано Круглий стіл з питань протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму для представників сектору нефінансових установ та професій (спеціально визначені суб'єкти первинного фінансового моніторингу) і проведено семінар на тему «Зобов'язання юристів, нотаріусів та адвокатів щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму відповідно до

нового законодавства», у якому в якості експертів виступили представники ПФР Молдови, Литви, Латвії та Естонії.

У період з 29 по 30 липня 2010 року була проведена Міжнародна конференція на тему: «Національна оцінка ризиків відмивання коштів», яка була організована за сприяння Світового банку на базі Держфінмоніторингу.

Метою цього заходу було ознайомлення учасників з новою розробленою Світовим банком методикою щодо проведення оцінки ризиків відмивання коштів. У ході конференції розглядались питання вразливості країн для відмивання коштів, слабких місць в системі захисту фінансового сектору, а також питання протидії та запобіганню фінансовим ризикам, пов'язаних з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, усунення та нейтралізація негативного впливу дестабілізуючих чинників на фінансовий сектор тощо.

10.7. Надання технічної допомоги іншим ПФР

Протягом 2010 року експерти Держфінмоніторингу надавали технічну допомогу іноземним колегам в розбудові та вдосконаленні національних систем протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму в рамках Егмонтської групи та ЄАГ.

Наразі Держфінмоніторинг є спонсором ПФР Казахстану, Азербайджану та Ірану щодо вступу в Егмонтську групу. Як спонсор зазначених ПФР Держфінмоніторинг постійно надає консультативну допомогу щодо їх становлення та розвитку.

У рамках діяльності ЄАГ Держфінмоніторинг постійно надає міжнародну спонсорську допомогу.

У листопаді 2010 року представник Держфінмоніторингу виступив в якості експерта під час виїзної місії Євразійської групи з протидії легалізації злочинних доходів та фінансуванню тероризму (ЄАГ) із взаємної оцінки Туркменістану.

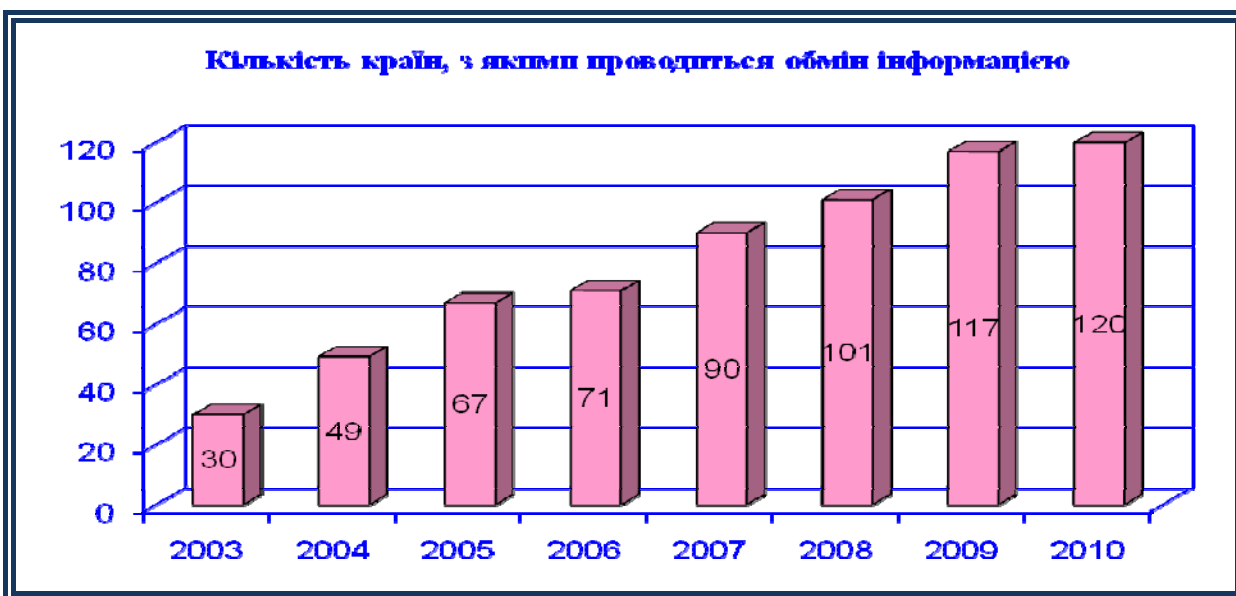
У свою чергу, Держфінмоніторинг надавав допомогу щодо набуття членства в Егмонтській групі ПФР Киргизстану, Вірменії, Білорусі та Молдови, які у 2008 та 2009 роках стали повноправними членами Егмонтської групи.

10.8. Обмін інформацією з ПФР

Держфінмоніторинг отримує від іноземних партнерів фінансову інформацію, яка може бути пов'язана з протиправною діяльністю. Це дозволяє у більш повному обсязі розслідувати складні транснаціональні схеми.

З початку свого заснування Держфінмоніторинг тісно співпрацює в сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму з іншими країнами та їх кількість постійно зростає.

Найбільш активний обмін інформацією у 2010 році здійснювався з такими країнами як: Латвія, Кіпр, Великобританія, США, Росія та Німеччина.

Протягом 2010 року через захищену мережу Егмонтської групи (ESW) Держфінмоніторингом було надіслано 394 запити та одержано від іноземних ПФР 135 запитів.

Статистика обміну інформацією між Держфінмоніторингом та іноземними підрозділами фінансових розвідок протягом 2010 року

<i>Показник</i>	<i>За 2010</i>
<i>Відправлено запитів до іноземних ПФР</i>	394
<i>Кількість ПФР</i>	48
<i>Отримано відповідей</i>	421
<i>Кількість ПФР</i>	56
<i>Отримано запитів від іноземних ПФР</i>	135
<i>Кількість ПФР</i>	38
<i>з них надано відповідей</i>	135
<i>Кількість ПФР</i>	38

11. Плани на 2011 рік. Перспективи розвитку

Перспективними напрямками діяльності Держфінмоніторингу на 2011 рік є:

- вдосконалення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- запровадження підходу, заснованого на оцінці ризиків;
- імплементація положень Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму від 16 травня 2005 року;
- вдосконалення методів аналізу повідомлень про фінансові операції;
- протидія новим викликам і загрозам;
- організація навчання нових суб'єктів фінансового моніторингу;
- співробітництво з приватним сектором щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.